



UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Cdi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

**EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII**

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

**SUMAR**

Alba Iulia – orașul Marii Uniri și al încoronării - Prof. Cîmpean Nicoleta	3
Despre istorie, mituri și identitate națională la Alba Iulia – Prof. Cetean Daniela Valeria	6
Parteneriat strategic Erasmus+ Earthworm – idei practice despre sustenabilitate în Spania – Prof. Huștiuc Nicoleta, Muntean Flavia, Bîrloncea Elisabeta	8
Activitate transnațională de învățare în Portugalia în cadrul proiectului "Un homme sain dans un environnement sain" – Prof. Todor Cornelia	11
Învingătorii iau totul – pacea de la Buftea – București (24 aprilie/ 7 mai 1918) – Prof. Teompa Aviu Ștefan	12
Importanța studierii limbii române în ciclul primar - Prof. înv. primar Tomuș – Mara Hermina	14
Impactul cursurilor de formare asupra motivației în cariera didactică - Prof. Oros Ligia Elena	18
Învățarea și condițiile ei psihologice – Prof. Nandrea Maria	21
Utilizarea TIC în prevenirea abandonului școlar – Prof. Ștefănescu Mihaela Ileana, Prof. Ștefănescu Marian Călin	24
Activitățile extracurriculare de tip outdoor – Prof. înv. preșcolar Petruța Angela, Cioancă Ramona	25
Relația dintre profesie, autocunoaștere și satisfacție profesională – Prof. înv. primar Vrenghea Mihaela	27
Metoda DALCROZE – inițiere muzicală prin mișcare corporală și dans – Prof. înv. preșcolar Balea Livia - Valentina	28
Evaluarea în învățământul primar – Prof. înv. primar Bolca Alina	31
Lectura, ... încotro te duci? – Bibl. Cărpinișan Alina Elena	35
Imaginea de sine și stima de sine – proiect educațional – Prof. psih. Filimon Ana Maria	38

Managementul agresivității la vârsta școlară mică. Studiu de caz – Înv. Gligor Dana	40	Atelier de creație și coeziune a grupului - Prof. Popa Diane	45
Studiu – Elevul – partenerul dascălului – Prof. înv. primar Marc Aurica	43	”Proiectul”- metodă activ participativă - Prof. înv. primar Șovrea Maria	47
Fișă de lucru ”Textul nonliterar”, limba și literatura română, clasa a III-a – Prof. înv. primar Alecușan Elena Gabriela	44	Poveștile și rolul lor terapeutic în diminuarea anxietății la preșcolari (II) - Prof. înv. preșcolar Butaș Claudia, prof. Poptelecan Călin	50

ALBA IULIA - ORAȘUL MARII UNIRI ȘI AL ÎNCORONĂRII

Profesor Cîmpean Nicoleta, Liceul Teoretic Teiuș

Bine ați venit în sfânta cetate de slavă și durere a neamului nostru! S-a trezit iarăși glasul amuțit de veacuri și la chemarea lui fermecătoare a început să răspundă sufletul neamului. Ne-am deșteptat! Din umbra durerilor ferecate se înalță azi chiotul de bucurie al dreptății așteptate de 1000 de ani...(…) Mândră cetate! Spre tine se îndreaptă acum sufletul neamului nostru întreg, mânat de conștiința că zidurile tale istorice au fost sortite de Dumnezeu și acum ca și altă dată ca din ele să răsunе glasul biruitor al dorințelor românești”

SALUT, adresat participanților la Marea Adunare Națională de ziarul *Unirea* în 1 decembrie 1918.

Cu siguranță unul dintre cele mai frumoase și mai interesante orașe din România, Alba Iulia este un adevărat centru spiritual și cultural al românilor de pretutindeni. Cu o istorie zbuciumată, martirică și glorioasă, care se întinde de la triburile dacilor apuli la unirea provinciilor românești făcută în acest loc de către Mihai Viteazul, și la momentul din data de 31 iulie 1990, când s-a hotărât sărbătorirea Zilei Naționale a României pe 1 decembrie, Alba Iulia este considerată azi cetate simbol a Marii Uniri a românilor. Istoria orașului Alba Iulia îndeamnă la respect, considerație și aducere aminte a oamenilor și faptelor care au făurit și menținut națiunea și statul român.

Orașului Alba Iulia i-a revenit marea și nobila misiune de-a găzdui desfășurarea celui mai mare act din viața României moderne: desăvârșirea unității naționale prin unirea Transilvaniei cu România. În momentul în care Consiliul Național Român Central cu sediul la Arad a hotărât desfășurarea Marii Adunări Naționale la Alba Iulia la 1 Decembrie 1918, a ținut seama de cel puțin trei condiții pe care trebuia să le îndeplinească acest oraș pentru ca actul național să se desfășoare în cele mai bune condiții.

Prima cerință a fost de ordin geografic, Alba Iulia situându-se în centrul Transilvaniei pe principalele căi de comunicații, ușurând astfel accesul participanților la adunare.

A doua cerință se referea la existența în zonă a unei masive populații românești și a unei puternice gărzi naționale înarmate care urma să asigure securitatea adunării.

O a treia condiție, poate și cea mai importantă pe care o îndeplinea orașul Alba-Iulia a fost tradiția istorică. Cel mai mare moment din istoria contemporană a românilor nu se putea desfășura decât în orașul simbol al unirii lui Mihai Viteazul, în locul unde a avut loc supliciul lui Horea Cloșca și Crișan, dar și unde a fost închis Avram Iancu.

Despre motivația alegerii orașului Alba Iulia ca loc al unirii au vorbit și mari personalități ale istoriei noastre, atunci în decembrie 1918.

Astfel, Ștefan Cicio-Pop președintele Comitetului Național Român a afirmat atunci că: “Locul cel mai potrivit pentru această adunare este Alba Iulia, această Mecă a românismului unde zac moaștele celor mai mari martiri ai noștri Horea, Cloșca și Crișan, loc sfânt pentru întreaga suflare românească”.

De asemenea, Gh. Pop de Băsești în discursul său s-a referit la orașul unirii spunând ” ...aici pe pământul stropit cu sângele martiriului lui Horea și Cloșca vrem să zdrobim lanțurile sufletești prin realizarea marelui vis al lui Mihai Viteazul, unirea tuturor celor de o limbă și de o lege într-un singur și nedespărțit Stat Românesc”.

Evocând atmosfera creată cu ocazia evenimentului, amintim că încă din 30 noiembrie se îndreptau spre Alba Iulia românii din toate colțurile Transilvaniei. Se călătorea cu trenul, cu căruța sau pe jos fiecare cum putea, dar toți însuflețiți de un real patriotism, de dorința de a fi acolo unde se va scrie o nouă pagină de istorie - poate cea mai frumoasă.

Din păcate această pagină a fost pătată de sângele tânărului Ioan Arion din satul Agriș, comuna Iara, jud. Cluj care, în timp ce flutura un mare steag românesc de pe fereastra trenului care îl ducea la Alba Iulia a fost împușcat de soldații maghiari aflați în gara din Teiuș. Referitor la cele

întâmpalte în gara Teiuș în seara zilei de 30 noiembrie 1918, Vasile Goldiș va preciza mai târziu: "În opinia publică românească s-a împământenit credința că Adunarea Națională de la Alba Iulia s-a desfășurat fără nici o jertfă de sânge. Inexact. Adunarea Națională de la Alba Iulia și-a avut martirul său. În preziua învierii naționale, din toate părțile Ardealului grăbeau trenurile tixite de români spre Alba Iulia. Sosise un tren lung dinspre Cluj la Teiuș, în ușa unui vagon flăcăul Ioan Arion, înalt și voinic, ca Făt-Frumos din povești, fâlfâia cu mândrie tricolorul românesc al Ardealului. Trenul se opri. În acel moment ploaia de gloanțe izbi în vagoane. O ceată de unguri înarmați se furișase pe acoperișul și în podul clădirilor din stațiune. Ioan Arion fu lovit drept în inimă. Căzu mort în brațele camarazilor. Trupul lui neînsuflețit a fost adus la Alba Iulia și așezat în biserica ortodoxă, de unde i s-a făcut înmormântarea luni, în 2 Decembrie. În sicriul deschis rana era descoperită și se vedea încă sângele închegat deasupra inimii. Adânc emoționat, ca niciodată în viața mea, dinaintea de vremi cernitului iconostas al bisericeței, i-am mulțumit pentru jertfa sângelui său vărsat pe altarul libertății".

În zorii zilei de 1 decembrie, mulțimea adunată în straie de sărbătoare, care reprezentau costume din toate părțile României, a înconjurat clădirea în care va ține marele sfat național. Delegații oficiali, cei 1228, au intrat în clădirea ce poartă azi numele de "Sala Unirii". Atunci era un cazinou militar. Când Vasile Goldiș a citit motiunea istorică adunarea a aprobat furtunos și voința de integrare a națiunii s-a împlinit categoric. După votarea unirii, de la tribune improvizate deputații au adus la cunoștința poporului marele act al unirii Transilvaniei cu România.

Călătorul care trece astăzi prin Alba Iulia devenită centru turistic, vizitând Muzeul Unității Naționale din chiar clădirea unde s-a înfăptuit, vede săpat în piatră pe frontispiciul arcului de triumf de la intrare un text în limba latină care tradus sună așa: "*În anul Domnului 1918, 1 decembrie, în acest loc s-a proclamat pentru totdeauna și în mod irevocabil prin votul solemn și unanim al poporului, unirea Transilvaniei cu întreaga Daco-România. Eternă fie aducerea aminte a acestui act măreț*".

Ulterior, Sala Unirii a fost mărită și împodobită cu motive inspirate din creațiile brâncovenești (stil neoromânesc). Pictorul francez Pierre Bellet a realizat în frescă portretele principalelor personalități ale istoriei naționale (în zilele noastre acestea au fost înlocuite). În interiorul sălii pot fi văzute azi trei plăci de marmură care cuprind documentele de căpătâi ale unirii de la 1 decembrie: *Proclamația către țară* a regelui Ferdinand cu prilejul intrării României în primul Război Mondial, *Rezoluția Unirii*, actul fundamental citit de Vasile Goldiș în plenul adunării și votat în unanimitate de către cei prezenți și *Legea* pentru Unirea Transilvaniei cu România semnată de Regele Ferdinand și de primul ministru I.I. C. Brătianu.

Tot în Sala Unirii sunt expuse astăzi *Documentele Unirii*, cele șase volume care conțin credenționalele și telegramele originale de susținere a Unirii, strânse de Asociațiunea ASTRA.

Anul 1922 a adus din nou orașul Alba Iulia în atenția opiniei publice românești: aici, în 15 octombrie au fost încoronați Regele Ferdinand și Regina Maria ca regi ai României Mari. La solemnitățile din 15 octombrie 1922 de la Alba Iulia au participat numeroși reprezentanți ai Caselor Regale din Europa, dar și ai guvernelor din întreaga lume. Cele mai importante agenții de presă internaționale și-au trimis la Alba Iulia reporteri pentru a relata despre evenimentul fastuos. Potrivit istoricilor, Alba Iulia avea la acea dată aproximativ 10.000 de locuitori, iar ceremoniile din 15 octombrie 1922 au reunit peste 30.000 de oameni și nu mai puțin de 15.000 de soldați, fiind organizată chiar și o paradă militară.

Cu scopul de a oferi un cadru adecvat încoronării, între anii 1921-1922, a fost ridicată catedrala care astăzi se numește a Reîntregirii Neamului. Iată cum descrie Regina Maria orașul și catedrala în memoriile ei: "Alba-Iulia era așezată într-un loc încântător. Era așezată într-un vechi, mic oraș fortificat, liniștit, între zidurile căruia Averescu, în timpul fostei guvernări, construise mica catedrală destinată încoronării. Era construită în central pieței, încadrată de o clădire ca o mănăstire. A fost destul de criticată și s-au făcut probabil unele greșeli, dar în ansamblu arată tare frumos și este primitoare, este bine finisată și îngrijită(...) interiorul bisericii, deși nu prea mare era impunător, iar frescele frumoase."

Portrete ale Regelui Ferdinand și Reginei Maria, pot fi admirate la intrarea în lăcașul de cult. De asemenea, în urmă cu câțiva ani, în fața ansamblului lăcașului de cult au fost amplasate două busturi de marmură ale ctitorilor Catedralei Reîntregirii Neamului, primii suverani ai României Mari, Ferdinand și Maria. Catedrala nu reprezintă un stil specific al unei epoci istorice anume, ci sinteza mai multor elemente arhitectonice și decorative tradiționale românești. Este inspirată din vechea arhitectură medievală românească și în special de cea brâncovenească.

Ceremonia încoronării a avut loc în fața clopotniței, unde a fost amenajată o scenă îmbrăcată în pânză roșie, pe care era înălțat baldachinul încoronării, țesut cu brocart roșu și galben pe un fond alb. Încoronarea nu s-a făcut în catedrală deoarece Ferdinand, care era de religie catolică, nu a dorit să fie încoronat de un membru al Bisericii Ortodoxe. De aceea, Regele Ferdinand și-a așezat singur pe cap Coroana de Oțel, după care a pus coroana de aur pe capul Reginei Maria. Iată cum a evocat Regina Maria acest eveniment: ”Nando, a luat coroana și după ce ținut un discurs de credință și-a pus singur coroana pe cap. Apoi a urmat Orleanu care a venit spre mine cu coroana și a ținut un discurs deosebit de frumos. Am îngenunchiat în fața lui Nando, care mi-a pus pe cap marea și greaua coroană, timp în care toți cei prezenți au salutat cu toată măreția, iar fanfarele militare au început să cânte Imnul Național”.

A urmat banchetul regal. ”Ani la rând, istoricii au crezut că dineul oficial organizat în cinstea încoronării a avut loc în Sala Unirii, însă câteva documente descoperite recent în arhive au scos la iveală faptul că pentru acesta a fost contractată o firmă specială din București. Casa Capșa a amenajat astfel un cort special în care se ajungea prin Sala Unirii și în care au intrat cei peste 400 de invitați”. – a afirmat recent directorul adjunct al Muzeului Unirii din Alba Iulia, Constantin Inel.

”A fost o masă extrem de bine pregătită, foarte repede servită, iar mâncarea era deosebită. A durat nu mai mult de o oră și jumătate, ceea ce e remarcabil atunci când ieși în considerație prezența a aproximativ 400 de oameni”, povestește și Regina Maria în memoriile sale.

În același timp la Teatrul Ion Luca Caragiale (fosta Redută orașenească, actuala Casă de Cultură a Studenților) s-a desfășurat un alt banchet la care au participat alte 700 de persoane: parlamentari, ziariști, oameni de cultură. De menționat, că la 23 mai 1923 în aceeași sală a avut loc sub înaltul patronaj al aceleiași Regine Maria ”Congresul Uniunii Femeilor Române din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș”, manifestare prilejuită de a X a aniversare de la întemeierea Societății Femeilor Române din Alba Iulia.

După terminarea dineului, Familia Regală a ieșit în partea de vest a Cetății, unde a avut loc o impresionată paradă militară la care au participat 50.000 de soldați. Onorul a fost dat de rege și regină, fiecare călărind în fața regimentelor proprii, regele fiind însoțit de Regimentul I Vânătorii Regelui Ferdinand, iar regina de Regimentul Roșiori Regina Maria. Amintirile reginei despre acest moment sunt exprimate astfel: ”A fost o paradă mare, mare iar către sfârșit a venit și Regimentul meu, 4 Roșiori, și am plecat de lângă soțul meu regele, ducându-mă să-i întâmpin și să călăresc în fruntea lor. Cu siguranță le-am plăcut călărind pe nobilul meu cal sur”.

Parada militară a încheiat festivitățile organizate la Alba Iulia în 15 octombrie 1922.

Închei această prezentare a evenimentelor desfășurate în Alba Iulia, ”a doua capitală a României” în anii 1918 și 1922, adresând tuturor românilor invitația de la veni în orașul Marii Uniri pe 1 Decembrie 2018, pentru a sărbătorii Centenarul Unirii.

”Venți români, veniți la Meca noastră, veniți la Alba Iulia-n Ardeal!”

Bibliografie:

- 1.Ioan Scurtu, *Alba Iulia 1 Decembrie 1918*, București, 1988.
- 2.Dr. Gh. Anghel, Glorificarea personalităților istoriei naționale și a orașului Alba Iulia în discursurile bărbaților făuritori ai unirii de la 1 Decembrie 1918, în *Dacoromania*, nr 11/2002
- 3.Ioan Pleșă și Laurențiu Mera, *Stegarul Ioan Arion martir al Marii Uniri*, în ”Apulum”, vol XXXIII/1996
- 4.<https://www.libertatea.ro/stiri/incoronarea-din-1922-a-regelui-ferdinand-si-reginei-maria-2001254>
- 5.Diana Mandache, *Regina Maria. Capitale târzii din viață mea. Memorii redescoperite*, Ed. Allfa, 2004, p 142

- 6.<https://www.libertatea.ro/stiri/incoronarea-din-1922-a-regelui-ferdinand-si-reginei-maria-2001254>
7.https://ro.wikipedia.org/wiki/Istoria_feminismului_politic_rom%C3%A2nesc_1815_-_2000
8.Diana Mandache, *Regina Maria. Capitale t r zii din via a mea. Memorii redescoperite*, Ed. Allfa, 2004, p. 145

DESPRE ISTORIE, MITURI ȘI IDENTITATE NAȚIONALĂ LA ALBA IULIA

Prof. Cetean Daniela Valeria, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

În perioada 17-19 mai 2018 la Alba Iulia s-a desfășurat cea de-a XI-a edi ie a T rgului de Carte *Alba Transilvana*. Ca în fiecare an, cele mai importante edituri din România își dau întâlnire în „cealaltă capitală” și aduc cu ele personalități de marcă ale culturii noastre. În 2018, anul centenarului, oamenii de cultură readuc în discu ie, atât evenimentele ce-au făcut posibilă crearea României Întregite, c t și reflec ii privind ceea ce ne definește pe noi ca na iune după 100 de ani.

Vineri 18 mai 2018 un invitat etalon pentru cultura română postdecembristă a fost profesorul universitar Andrei Marga - cel mai longeviv rector al Universită ii Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, fost ministru al educației naționale și fost ministru de externe al României. Profesor de filozofie contemporană și logică generală, Andrei Marga a fost ales în conducerea unor organiza ii și instituții internaționale, este laureat al Premiului *Herder* și a primit numeroase distinc ii naționale și internaționale. În fa a unui public numeros domnul Marga a  inut un discurs despre identitate națională și modernitate. Cu o elocven ă remarcabilă, domnul Marga a prezentat o evolu ie a conceptului de na iune din epoca modernă până astăzi identificând din punct de vedere istoric principalele momente. Identitatea individuală creează individualitatea colectivă, națională. Construc ia unei identită i naționale este un drum anevoios la care recurg persoane și comunită i. În perioade de criză și de tranzi ie socială și politică se revine frecvent la discu ii privind identitatea națională. O astfel de perioadă este cea pe care o parcurge România după căderea comunismului, dar și după aderarea la Uniunea Europeană.

Una dintre ideile pe care Andrei Marga le-a adus în discu ie este cea a identită ilor multiple pe care le are astăzi individul conștient de sine și viețuitor în societatea modernă actuală, și anume: identitate profesională, locală, civică, etnică, politică, religioasă, națională, europeană ș.a. Aceste identită i multiple sunt mereu în legătură cu problemele pe care ele le pun în diferite contexte ce caracterizează dezvoltarea societății României și politicile Uniunii Europene. Tocmai de aceea, sus ine d nsul, identită ile se schimbă fiind for ate de datele istorice. Oric t ar părea de neașteptat, există o dinamică a identită ilor!

Referitor la identitatea națională, aceasta a apărut ca un act de voin ă a indivizilor și comunită ilor. Ea este o construc ie din date ale vieții pornită din aceleași nevoi de func ionare și organizare și este str ns legată de societatea modernă. Identitatea națională s-a format ca urmare a unei istorii proprii în interac iunile timpurilor și a felului în care această istorie este privită și asumată. Prin urmare, istoria este mediul forjării identită ii naționale.

Vorbind despre identitatea națională a românilor, filosoful Andrei Marga face o trecere în revistă a abordărilor istorice de la *Școala Ardeleană* până la Adrian Marino. Insistă pe un studiu făcut de un mare sociolog, Virgil Bărbat, care astăzi este pe nedrept uitat. Acesta considera că na ionalismul orientat spre trecut a făcut mult rău în istoria românilor. Raportarea nostalgică la vremurile apuse arată o disfunc ionalitate a sistemului politic ce nu este în stare să ofere alte trăsături identită ii naționale decât trecutul care este investit cu tot ce este mai bun. Și cu acel trecut se identifică naționaliștii! Ori pentru români șansa este să se uite spre viitor, să se angajeze activ pentru a-și face un viitor demn care să-i apropie mai mult de esen a democra iei și de europenism. Andrei Marga se concentrează pe trei abordări ale identită ii naționale: cea a lui Virgil Bărbat- cea

mai cultivată personalitate clujeană interbelică, cea a sculptorului Constantin Brâncuși-cel mai notoriu artist român și a scriitorului Liviu Rebreanu-cel mai important romancier de până acum.

În constituirea identității naționale a românilor în secolele XX-XXI, Andrei Marga identifică trei momente principale: național-comunismul lui Nicolae Ceaușescu după anul 1971, revoluția din decembrie 1989 și aderarea României la Uniunea Europeană în 2007. Toate acestea au valorificat ceea ce are România specific ca identitate națională-limba, istoria, tradițiile, cultura pro europeană. În finalul conferinței, autorul încearcă să stabilească ceea ce marchează identitatea națională a românilor ajungând la concluzia că sunt plini de paradoxuri. Totuși susține două teze, prima se referă la faptul că românii sunt ca toți ceilalți care aparțin culturii europene doar că este un decalaj care poate fi surmontat. A doua teză susține faptul că românii se află sub impactul istoric al conducerii lor. Și această istorie a arătat că românii s-au lăsat conduși prea ușor de oameni nepotrivii!

Dacă ar fi să identifice o trăsătură care să ne definească identitatea noastră națională, Andrei Marga sugerează plasticitatea, acea trăsătură de adaptabilitate și disponibilitate de a lua o formă instituțională sau alta și de a permite o politică sau alta! Acea trăsătură care permite ca oameni fără nici o competență să ajungă în funcții de răspundere și de decizie, ca fușereala să fie la ordinea zilei, ca diletantismul să învingă! Ca „cei diștepți” de care vorbea Constantin Brâncuși să conducă guverne, partide, instituții și să imprime o direcție pe care poporul să o urmeze fără să se revolte și fără să se întrebe dacă este cea corectă!!!!

Întâlnirea avută cu domnul Andrei Marga a fost urmată pe data de 19 mai 2018 cu președintele Academiei Române, Ioan Aurel Pop. În Sala Unirii la ora 11 a început conferința acestuia cu tema *Rădăcinile istorice ale Marii Uniri*. În prezența unui public foarte numeros, domnul Ioan Aurel Pop a continuat discursul domnului Andrei Marga aducând în discuție identitatea națională, miturile despre istoria noastră cu privire la Unirea din 1918 și direcția spre care se îndreaptă istoria actuală.

Istoric specializat în perioada medievală și a epocii medievale timpurii, Ioan Aurel Pop este profesor universitar, rector al celei mai bune universități din România - Universitatea Babeș –Bolyai din Cluj-Napoca, academician și președinte al Academiei Române, membru în diverse instituții naționale și internaționale, personalitate enciclopedică recunoscută pe plan european. Este una dintre cele mai avizate voci din cultura română contemporană. Conferința a plecat de la ideea cărții sale care a fost lansată în cadrul Târgului de Carte și anume *Istoria, adevărul și miturile*. Într-un limbaj foarte accesibil, cu o logică și structură impecabilă, cu veritabil talent oratoric, discursul a ținut publicul cu sufletul la gură. Expresivitatea cuvântului și a vocii, profunzimea celor spuse au făcut ca această conferință să fie un adevărat curs universitar adresat marelui public.

Cartea prezentată a apărut ca o reacție la lucrarea lui Lucian Boia *Istorie și mit în conștiința românească* din anul 1993. În anul Centenarului Unirii cartea lui Ioan Aurel Pop se dorește a fi o invitație la a scrie corect istoria din perspectiva izvoarelor istorice și nu din dorința de spectaculos și de relativizare a oricărui aspect din istoria noastră. Una din ideile pe care academicianul le-a prezentat este cea referitoare la faptul că Lucian Boia afirma că românii transilvăneni nu doreau unirea cu România. Evident că au existat unii care nu aveau deloc această idee, aproximativ 10% din populație, dar să generalizezi, așa cum a făcut-o Boia nu este corect și nici acceptabil. Ioan Aurel Pop, ca un istoric adevărat, scrupulos și atent la toate faptele și izvoarele istorice, sublinia pericolul pe care îl reprezintă ușurința cu care se scrie istoria de către *personaje* care nu au pregătirea adecvată de istoric. Pasionații de istorie scriu adesea cărți foarte bune, dar nu trebuie omise niciodată izvoarele istorice. Pledoaria autorului merge înspre tipul de cercetare istorică critică, bazată permanent pe noțiunea de adevăr istoric și pe evitarea ideilor șocante fără susținere istorică. Mai bine de 60 de minute în Sala Unirii a răsunat vocea unui iubitor de țară, a unui istoric ce respecta adevărul surselor, a unui român care face apel la unitate în acest spațiu sacru pentru ce s-a petrecut în 1918, „anul astral al istoriei noastre”.

Ioan Aurel Pop a vorbit de identitatea noastră ca români și a insistat pe limba română, limbă romanică, trăsătură specifică a romanității noastre și a apartenenței la un spațiu european. A adus în fața noastră documentele istorice, textele autorilor italieni din secolul al XIV-lea, cum ar fi Antonio

Bonfini, secretarul regelui Ungariei Matei Corvin. *Românii se trag din romani*, iar limba românilor nu a putut fi răpusă! Astfel, subliniază autorul, apărarea limbii a fost și este secretul existenței românilor.

Vorbind despre rădăcinile unirii din 1918, Ioan Aurel Pop arată că există încă din secolul al XVI-lea elemente care conturează conștiința națională, dorința românilor de a fi împreună într-un stat puternic, condus de români, fără a depinde de vreo putere străină. Astfel este menționat numele lui Mihai Viteazul, apoi generația de la 1848, Memorandiștii și în cele din urmă generația care a făurit Unirea din 1918. Unirea din 1918 nu a fost un cadou pe care ni l-au făcut Marile Puteri, nici o consecință a războiului. A fost dorința românilor exprimată în adunări plebiscitare la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia! A fost voința românilor recunoscută de Marile Puteri în Conferința de la Paris din 1919-1920. Vorbind despre aceste evenimente chiar în locul unde cei 1228 de delegați din întreaga Transilvanie au decis Unirea cu România, a fost un act de recunoștință și de respect față de eforturile atâtor români pentru a împlini un ideal.

Din perspectiva noii funcții pe care o are de scurt timp, cea de președinte al Academiei Române, Ioan Aurel Pop a spus că este o datorie a instituției de a relata mereu adevărul istoric, de a repara greșelile făcute în abordarea unor subiecte, de a recunoaște și a îndrepta erorile istorice. Dar, în același timp, nu trebuie să ne autoflagelăm și să ne demonizăm singuri! Și nu trebuie să ucidem speranța și credința într-o Românie mai bună.

În anul Centenarului, într-un loc de suflet pentru toți românii, Ioan Aurel Pop și-a încheiat conferința cu cuvinte profetice:

„*Vrem să viețuim cu demnitate, nu să supraviețuim*”. Și acest lucru este posibil pentru că țara ne ține pe toți, fiindcă toți suntem țara! Ea ne cere însă muncă onestă și critică a tot ce este rău și viciat în societatea noastră. Pentru că speranța majorității românilor trebuie să fie România, o Românie mai bună!!!

PARTENERIAT STRATEGIC ERASMUS+ EARTHWORM IDEI PRACTICE DESPRE SUSTENABILITATE ÎN SPANIA

*Prof. Huștiuc Nicoletta, prof. Muntean Flavia, prof. Bîrloncea Elisabeta
Școala Gimnazială nr. 3 Cugir*

În perioada 13-19 mai 2018 s-a desfășurat cea de-a doua activitate din cadrul Erasmus+, respectiv a Proiectului de Parteneriat Strategic *Earthworm* al Școlii Gimnaziale nr. 3 Cugir. Proiectul se desfășoară pe perioada a 2 ani școlari, 2017-2019 și are ca parteneri instituții școlare din România, Spania, Lituania și Islanda-coordonator general.

În cadrul acestei mobilități s-a desfășurat deasemenea și a treia întâlnire transnațională, doar



cu coordonatorii celor 4 țări, prima și ultima fiind cuprinse în agenda proiectului, acestea din fiecare țară considerându-le necesare pentru buna desfășurare a proiectului.

În cadrul acestei activități denumită Learning/Teaching/Training Activity, un grup de 3 cadre didactice de la Școala Gimnazială nr. 3 Cugir au participat la activitatea din Spania, regiunea Cantabria, după ce în prealabil au fost selectate la concursul desfășurat pentru aceasta, acțiune desfășurată conform managementului de proiect. Cadrele didactice participante: Elisabeta Bîrloncea, Flavia Muntean și Nicoletta Huștiuc au avut ocazia să facă schimb de experiență cu alte cadre didactice partenere în proiect. Activitatea s-a desfășurat pe zile, conform calendarului stabilit de comun acord de coordonatorii proiectului, pe tema centrală a proiectului Șustenabilitatea, proiect coordonat de cele patru cadre didactice din fiecare țară, respectiv: prof. Nicoletta Huștiuc, coordonator de proiect pentru România, Luisa Fernandez Sanchez- coordonator Spania, Ausra Guzauskiene- coordonator Lithuania și Maricris Castillo de Luna- coordonator Islanda și mtotodată coordonator general.

Programul de desfășurare a inclus în primele două zile vizită la Școala Ceip Monte Corona din regiunea Cantabria, Udias, El Liano, unde fiecare școală participantă la proiect a avut de prezentat un scurt filmuleț despre activitățile din fiecare țară, respectiv școală participantă, apoi workshopuri legate de educația ecosocială, explicată pe larg de experți, cu aplicații practice pe curriculum spaniol, apoi workshop practic legat de educația pentru mediu, la fel de util prin exemplele practice și activitățile concrete. În mod specific s-a explicat cum educația pentru sustenabilitate împreună cu educația pentru reziliență au comun într-o diagramă Venn educația pentru ocrotirea pământului. Experții invitați și traducătorii au participat cu deosebit interes și pregătire, la fel ca toți participanții la proiect.

A treia zi a continuat cu activități ecologice realizate de această școală împreună cu o Asociația ecologică Cambera și protecția mediului ambiant, care conlucrează ca voluntari împreună cu această școală. Copii, părinți, voluntari din asociație, profesori din școală și noi, toți participanții



la mobilitate am asistat la experimente realizate în natură de echipe de copii și cadre didactice, coordonate de acei voluntari, copiilor dându-li-se sarcini concrete: de a măsura distanța dintre cele două maluri ale râului, temperatura apei din râu apoi multe altele, care au fost notate de copii pe fișele de observare realizate de către voluntarii asociației.



Următoarele zile au continuat cu vizite culturale în Santander, unde au fost urmărite printre obiective turistice și culturale: Centro Botin, Muzeul Maritim, Muzeul El Hombre y la mar, Palacio Magdalena, Plaja El Sardinero, apoi în Bilbao: Palacio del Embarcader, Muzeul Guggenheim, Muzeul Belles Artes, Sacrado Corazon, Parcul Dona Casilda, Stadionul San Mames, mobilitatea finalizându-se cu seara culturală, unde într-un cadru festiv au fost înmânate certificatele de participare la mobilitate fiecărei țări partenere. Bineînțeles, din programul acestei activități nu a lipsit întâlnirea transnațională, în cadrul căreia coordonatorii de proiect au discutat aspecte organizatorice legate de viitoarea mobilitate care va avea loc la sfârșitul lunii octombrie-începutul lunii noiembrie 2018 în România și diverse aspecte legate de desfășurarea acestei mobilități din Spania.

Nu au lipsit darurile către parteneri unii altora, printre care obiecte tradiționale, teatru de umbre realizat de o firmă care lucrează cu hârtie reciclabilă și altele, calendare, agende din hârtie reciclabilă, urmând alte surprize în viitoarele mobilități.

Întreaga mobilitate a avut un real succes, activitatea fiind foarte bine planificată de colegii din Spania, în calitate de parteneri de proiect.

Mulțumim Erasmus+ pentru această oportunitate și dorim să încurajăm pe această cale pe cei care încă nu au aplicat pentru acest tip de proiecte să lucreze cu încredere, deoarece se întâmplă precum în proverbul românesc: „După faptă și răsplată!”



Proiectul " Earthworm" este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene în cadrul Programului ERASMUS+, acțiunea KA2 – parteneriate strategice, schimb de bune practici, parteneriate doar între școli. Informațiile furnizate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor, iar A.N.P.C.D.E.F.P și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care este folosit conținutul acestor informații.

ACTIVITATE TRANSNAȚIONALĂ DE ÎNVĂȚARE ÎN PORTUGALIA ÎN CADRUL PROIECTULUI ERASMUS+ „UN HOMME SAIN DANS UN ENVIRONNEMENT SAIN”

Prof. Todor Cornelia, Colegiul Național ”Lucian Blaga” Sebeș

În perioada 6-13 mai 2018, un grup format din șapte elevi și doi profesori de la Colegiul Național Lucian Blaga Sebeș au participat, în cadrul proiectului de parteneriat strategic Erasmus+ «Un homme sain dans un environnement sain», la o activitate transnațională de învățare la Agrupamento de Escolas Augusto Cabrita in Barreiro, în Portugalia.

Obiectivul principal al activității a fost dobândirea de aptitudini și de competențe legate de un stil de viață sănătos și de practici ecologice.

Împreună cu partenerii, elevi italieni, polonezi și portughezi, elevii colegiului din Sebeș au participat la cursuri în grupuri internaționale, expuneri, dezbateri, ateliere de practică ecologică. Activitățile efectuate au urmărit familiarizarea cu principiile dezvoltării durabile promovate în Portugalia: utilizarea energiei eoliene, eco-școli, metode de recuperare a zonelor degradate. Au fost organizate cursuri practice privind biodiversitatea și absorbția carbonului.

Urmare a implicării în aceste activități, elevii și-au îmbogățit cunoștințele privind aspecte ale dezvoltării durabile, s-au obișnuit să lucreze în grupuri internaționale, și-au îmbogățit competențele lingvistice în limbile franceză și engleză.

Activitățile la care au participat elevii: cunoașterea liceului partener, a orașului Barreiro, primirea de către primarul orașului Barreiro, gustarea unor produse tradiționale portugheze, activități sportive în grupe mixte, vizitarea pădurii și a rezervației naturale Mata de Machada, vizitarea Parcului Națiunilor din Lisabona (un exemplu de recuperare a unui teren degradat), atelier de practici ecologice, vizitarea rezervației ecologice Mafra (cea mai veche rezervație din Portugalia) și participarea la un atelier de apicultură. Cu ocazia acestei vizite, elevii au ajuns pe țărmul Oceanului Atlantic și au văzut orașele Lisabona și Sintra.

Programul fiecărei zile a fost gândit cu mare atenție, fiecare detaliu a fost riguros planificat. A fost destul de solicitant, activitățile începând la ora 8.30 și încheindu-se seara, îmbinându-se în permanență utilul cu plăcutul. Spre exemplu, în ziua a patra, dimineața, grupul s-a deplasat la rezervația naturală Mata de Machada. În timpul vizitei ghidate, un specialist a prezentat modalități de distrugere pe cale naturală a unor specii invazive, în speță acacia.

A urmat o activitate practică de decojire a tulpinilor arborilor respectivi, activitate care are drept consecință uscarea acestora.

După prânz, a fost aplicat elevilor un chestionar: „Sunt risipitor sau ecologist?”, urmat de o dezbatere pe această temă. Apoi, elevii au participat la un atelier de practici ecologice vizând deșeurile electronice și reutilizarea acestora. Activitățile au continuat cu prezentarea inițiativei Refood. La finalul zilei a avut loc pregătirea vizitei de a doua zi, la Parcul Națiunilor din Lisabona.

Un aspect deloc de neglijat al proiectului este relația cu partenerii: s-au legat prietenii, elevii români au cunoscut familiile partenerilor lor. Până în octombrie, la următoarea întâlnire, comunicarea continuă, atât în cadrul activităților specifice, cât și pe plan personal.

La încheierea acestei activități, atât de benefice din toate punctele de vedere, nu putem decât să spunem „Mulțumim, Erasmus+” și să ne declarăm întru totul de acord cu deviza „Changing lives, opening minds”.



“Material realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Conținutul prezentului material reprezintă responsabilitatea exclusivă a autoarei, iar Agenția Națională și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care conținutul informației va fi folosit.”

ÎNVINGĂTORII IAU TOTUL – PACEA DE LA BUFTEA –BUCUREȘTI (24 aprilie /7 mai 1918)

Prof. Teompa Aviu Ștefan, Colegiul Tehnic “Dorin Pavel” Alba Iulia

A deveni un subiect de actualitate să rememorăm ceea ce s-a întâmplat în urmă cu 100 de ani, într-o perioadă în care, scriu ziarele vremii, în România "există numai o castă (cea a elitelor financiare, politice și intelectuale)" și o gloată, (cea a poporului prea puțin știutor de carte, care avea un singur ideal: să muncească pentru a-și câștiga pâinea de fiecare zi), analfabetismul era o plagă socială, care ataca la fel de puternic ca și holera ce revenea în fiecare primăvară, ori ca tifosul exantematic, sau precum ciuma și pelagra. La această radiografie a societății românești se portretizează imaginea primului război mondial cu traumele și durerile acestuia.

În acest context evenimentele din 24 aprilie /7 mai 2018 sunt catalogate ca o adevărată „coroană de spini”, în condițiile în care țara noastră se pregătea pentru negocierile unei păci dezastruoase. În situația în care vara anului 1917 (luptele de la Mărăști-Mărășești-Oituz) a fost prolifică din punct de vedere al rezistenței în fața inamicului (Puterile Centrale: Austro-Ungaria, Germania, Bulgaria, Imperiul Otoman), sfârșitul aceluiași an îi găsește pe români în imposibilitatea de a mai continua războiul și de a cere semnarea armistițiului. Toate acestea, pe fondul ieșirii Rusiei din război (membră a alianței militare Antanta, alături de Anglia, Franța, România), dată fiind schimbarea regimului politic și, implicit, a discursului oficial.

Perioada de așteptare în vederea încheierii păcii a fost foarte grea pentru românii care știau cu certitudine că trupul țării va fi ciopârțit. Semnarea păcii a fost tergiversată de oficialii bulgari și turci, care nu se înțelegeau cu privire la chestiunea Dobrogei. În cele din urmă, aliații Puterilor Centrale s-au întrunit la București pentru a ajunge la un numitor comun, la 24 aprilie/7 mai 1918. Comunicatele de presă erau lacunare și nu se știa exact ce s-a discutat în cele trei ore, cât a durat conferința.

Gazetele, mai ales cele aservite germanilor, scriau o zi mai târziu, după comunicatul lui Alexandru Marghiloman (primul-ministru conservator, semnatar al păcii) către țară, că „orașul a

fost animat și pe fețele tuturor radia fericirea". Desigur, așa cum observă și autorul memoriilor, nimeni, în afară de germani, nu se bucura de încheierea păcii.

Fericirea acestora venea din posibilitatea de a se reîntoarce în țara lor și a elibera teritoriul românesc pe care l-au ocupat vreme de 18 luni. Răstimpul acesta a scos la iveală tot ce e mai rău în oameni, atât români, cât și germani, lupta pentru supraviețuire fiind mai crâncenă ca oricând. În interior, lipsa de unitate a românilor, în chiar anul Unirii, revolta pe mulți intelectuali, iar lupta pentru putere se întetise. În oprobiul tuturor erau cele două personalități care „au dus țara în război”, I. I. C. Brătianu și Take Ionescu, atmosfera fiind întreținută de conservatori, dar și de noi apariții pe scena politică, în persoana mareșalului Alexandru Averescu. Cenzura făcea apărarea imposibilă, răspunsul îl constituiau doar tăcerea și așteptarea momentului potrivit.

În privința păcii, România pierdea, pe lângă independența economică, politică și financiară și Carpații cu trecătorile, Dobrogea fiind și ea răpită. Partea de nord-vest a Dorohoiului era luată, inclusiv Herța. Din județul Suceava era luat jumătate. Toți munții de la intrarea în defileul Bistriței, Broșteni, Sabasa, Borca, Farcașa, Rarăul, Tarnița, Pietrele Doamnei până în apropierea Biczului din județul Neamț, inclusiv Ceahlăul până la Mănăstirea Durău, treceau Ungariei. În Prahova s-a luat Predealul până în Azuga, iar munții până în Mănăstirea Cheia, inclusiv Mănăstirea Caraiman, rămâneau Ungariei. Munții au fost luați, cu pădurile imense, sub pretext de strategie militară ca Ungaria să nu mai poată fi atacată de România.

Pentru a grăbi ratificarea păcii, Guvernul a dizolvat Parlamentul. Urmau alegeri parlamentare, pentru că pacea nu intra în vigoare decât în momentul acceptării acesteia de Parlament și de rege. Graba cu care se dorea realizarea acestui lucru putea fi explicabilă doar prin dorința de a elibera cât mai repede teritoriul românesc și de a scăpa de Poliția germană, care avea aceleași atribuții de până atunci. Pentru a înțelege dimensiunile Păcii de la București, ziarul Bukarester Tagblatt scria că existența viitoare a regatului României nu era amenințată în nici o privință de acea pace, fiind „doar” înlănțuită militar câțiva ani de zile, pentru „a lua elementelor necugetate și turbulente orice prilej de agitație”.

Ulterior, au fost publicate și convențiile ce au întovărășit tratatul de pace, de unde reieșea o jefuire barbară, mai ales prin faptul că urma să plătim despăgubiri de război, pe lângă sutele de milioane ridicate de Mackensen de la comune și județe. A fost confiscat tot aurul românesc existent în băncile germane, miliarde de lei. Reprezentanții Puterilor Centrale au „tâlhărit omul căzut (România), legat și ferecat de mâini și de picioare, l-au jefuit, golindu-i buzunarele și luându-i podoabele cele mai de preț, lucru care nu este nici merit, nici diplomatie înaltă; este îndrăzneală, nerușinare și banditism”.

Alte jafuri apăreau în presă: prin ultimele convenții semnate cu învingătorul, fiecare beligerant va plăti celuilalt câte 1.200 lei pentru fiecare prizonier al său căzut în mâna inamicului, sub titlu de întreținere pentru soldați și gradați și câte 2.500 lei pentru fiecare ofițer. România avea în mâna dușmanului peste 100.000 de prizonieri, suma ce urma a fi plătită era imensă, compensația fiind exclusă, pentru că românii aveau un număr mic de prizonieri inamici.

Cu toate acestea, speranța exista. Se considera că pacea generală va rezolva și situația țărilor mici.

Mai mult, tratatul de pace a fost subiectul unui protest susținut de intelectualii români din Franța, care îl considerau „nul și neavenit”, declarându-se în continuare aliații Antantei. Parlamentul României a ratificat tratatul, însă Regele Ferdinand nu l-a promulgat niciodată. Cu toate acestea, dispozițiile sale au intrat în vigoare vreme de șase luni, până când Puterile Centrale au dat semne de oboseală și armata română, ajutată de cea franceză, condusă de Henri Mathias Berthelot, a reintrat în război. În acel moment (octombrie 1918), tratatul de pace a fost anulat de Alexandru Marghiloman, România situându-se în tabăra învingătorilor, trei săptămâni mai târziu.

1. Petru Onu, *România în primul război mondial*, Editura Litera București, 2018
2. Glenn E. Torrey, *România în Primul Război Mondial*, Editura Meteor Press, București, 2014.

IMPORTANȚA STUDIERII LIMBII ROMÂNE ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. inv. primar Tomuș-Mara Hermina, Liceul cu Program Sportiv "Florin Fleșeriu" Sebeș

Limba română constituie principalul obiect de studiu în procesul de învățământ. Studiarea limbii române în școală are o importanță majoră deoarece limba română este expresia cea mai cuprinzătoare a ființei naționale a poporului român. Ea se identifică cu existența milenară a acestui popor, cu modul lui particular de a înțelege existența, cu momentele istorice cruciale prin care a trecut, cu bucuriile și tristețile trăite din plin într-un spațiu geopolitic destul de vitreg, cum spunea poetul: „ Limba noastră-i o comoară / În adâncuri înfundată, / Un șirag de piatră rară / Pe moșie revărsată. / Limba noastră-s vechi izvoade, / Povestiri din alte vremuri / Și cetindu-le-nșirate, / Tefiori adânc și tremuri”.

Limba română constituie un obiect de studiu important în învățământul românesc. Cu mult timp înaintea momentului devenirii lor ca școlari, copiii folosesc în mod curent limba ca mijloc de comunicare specific umană. Și-au însușit-o de la mamă – limba maternă – de la părinți, de la ceilalți membrii ai familiei, de la toți cei din jur cu care au simțit nevoia de a comunica.

Studiul limbii duce în mod firesc la crearea posibilităților dezvoltării plenare a copiilor, le deschide acestora perspectiva unei vieți spirituale bogate. Omul care nu are cuvinte, nu are idei. Limbaj sărac înseamnă gândire săracă și confuză, simțire săracă și confuză, capacitate creatoare săracă și fără valoare. Numai prin limbă, prin cuvinte poți învăța dor și dragoste „de țară, de mumă și de frate”. „În limba sa numai i se lipesc poporului de suflet percepțiile bătrâneții, istoria părinților săi, bucuriile și durerile semenilor” – spunea Eminescu.

Numai prin puterea demiurgică a cuvântului, mereu nouă, mereu nestinsă, ființa neamului românesc a dăinuit și va dăinui.

Fără însușirea corespunzătoare a limbii române nu poate fi concepută evoluția intelectuală viitoare a școlarilor, pregătirea lor corespunzătoare la celelalte obiecte de învățământ. În ciclul primar importanța limbii române ca disciplină școlară capătă dimensiuni noi, determinate de faptul că această disciplină urmărește atât cultivarea limbajului oral și scris al elevilor, cunoașterea și folosirea corectă a limbii, cât și învățarea unor tehnici sau instrumente ale muncii intelectuale care asigură dezvoltarea și perfecționarea limbajului precum și succesul în întreaga evoluție viitoare.

Dezvoltarea capacității de exprimare corectă, oral și scris, implică în mod necesar cunoașterea fundamentelor teoretice, de ordin lingvistic, pe care se bazează construcția comunicării, înseși competențele de comunicare. Studiul elementelor de construcție a comunicării urmărește fundamentarea științifică a exprimării corecte a elevilor în limba română. Însușirea noțiunilor gramaticale de către elevi reprezintă un proces complex. Spre deosebire de noțiunile din alte domenii ale realității, noțiunile gramaticale au un specific aparte, care determină și anumite particularități ale procesului de formare a lor. Operațiile de gândire care sunt implicate în procesul formării noțiunilor gramaticale: analiza, sinteza, comparația, abstractizarea, generalizarea au și ele un specific deosebit.

Obișnuirea elevilor cu aplicarea teoriei gramaticale în practica exprimării se realizează treptat prin exerciții zilnice de limbă. Pentru aceasta este necesară cultivarea unei atitudini conștiente față de fiecare regulă și definiție învățată, făcându-i conștienți de valoarea practică a acestora. Prin predarea noțiunilor gramaticale despre atribut, profesorul urmărește să implementeze în mintea elevilor importanța acestuia pentru comunicarea ideilor, precum și formarea priceperii și deprinderii de a-l folosi în vederea formării unei exprimări expresive. Elevii trebuie ajutați, obișnuși să prețuiască și valoarea stilistică a atributului (epitet). E necesar să li se formeze, cultive și dezvolte simțul artistic, să li se formeze deprinderea folosirii adecvate a atributului în propria lor exprimare. La realizarea acestor țeluri poate contribui, în primul rând, analiza atributelor din diverse texte literar-artistice, înțelegerea și aprecierea rolului lor în plasticizarea, concretizarea, comunicarea ideilor, sentimentelor, a mesajului artistic. Pentru a face mai evidentă valoarea stilistică a atributului, se va putea compara un text literar, așa cum se prezintă el, cu același text din care au fost eliminate attributele sau se va putea propune elevilor să îmbogățească ei un text lipsit de

atribute, să compare cele două variante, să prezinte deosebirea dintre ele și să le aprecieze din punct de vedere artistic.

În ciclul primar importanța limbii române ca disciplină școlară urmărește atât cultivarea limbajului oral și scris al elevilor cât și cunoașterea și folosirea corectă a limbii, care asigură dezvoltarea și perfecționarea limbajului, cât și succesul întregii evoluții a copilului.

Alfabetizarea este primul act instructiv-educativ făcut în vederea însușirii culturii omenirii. Realizarea acestui act cu rezonanțe eficiente, atât informative cât și formative, depinde în mare măsură succesul școlar de mai târziu al elevului cât și conturarea personalității acestuia.

Obiectivul fundamental al studierii limbii române este însușirea și aplicarea normelor de vorbire și scriere corectă a limbii române, folosirea corectă a vocabularului limbii literare precum și al celui specific fiecărei profesii.

Copiii folosesc limba ca mijloc de comunicare specific umană, fiind însușită inițial de la mamă, precum și de la cei cu care intră în contact în primii ani de viață.

Începând cu primele clase de școală, elevii capătă cunoștințe despre sunetele limbii române literare, despre modul combinării lor în silabe, cuvinte și propoziții.

Studiul limbii române duce la înmulțirea numărului de cuvinte cunoscute de elevi, la activizarea lor, precizarea și cunoașterea sensului lor. Studiul limbii române are menirea de a face vorbirea elevilor precisă, nuanțată și clară.

În ciclul primar obiectivul central al studierii limbii și literaturii române îl constituie dezvoltarea competențelor elementare de comunicare orală și scrisă ale copiilor precum și familiarizarea acestora cu texte literare și nonliterare, semnificative din punct de vedere al vârstei cuprinse între 6-7 și 10-11 ani.

Comunicarea este un domeniu complex care înglobează procesele de receptare a mesajului oral și al celui scris (citirea / lectura), precum și cel de exprimare orală, respectiv exprimarea scrisă.

În orele prevăzute de programă pentru compuneri și exerciții de cultivare a limbii literare accentul cade pe însușirea limbii române ca instrument de comunicare, pe aplicarea în practică a normelor exprimării orale și scrise. Se știe că mesajul transmis prin limbaj reprezintă, pe de o parte, aspectul oficial și normativ al limbii, iar pe de altă parte, este expresia individului, a particularului. Subordonarea la stilurile funcționale ale limbii și la normele ei gramaticale și lexicale aduce comunicării corectitudine, precizie și claritate.

Literatura, artă a cuvântului, oferă câmp larg de originală modelare, căci scriitorul este chemat să dea cuvântului orientările sale, să le dozeze cu fantezie, „să le cioplească din nou calapoadele, după planul cugetării lui”.

Studiul limbii române, însușirea limbii române este o înaltă îndatorire pentru că fiind limbă națională, limbă de stat, limba întregului popor este instrumentul care îi ajută pe cetățenii patriei noastre să exprime prin vorbire sau în scris, idei, cunoștințe, sentimente și să stabilească între ei relații multiple.

Prin studiul organizat al limbii române în școala primară, elevii vor conștientiza actul comunicării, vor afla că din clasa I vorbirea corectă are la bază niște reguli pe care ei le pot înțelege și aplică cu ușurință, construind propoziții care se despart în cuvinte, silabe, sunete. Familiarizarea elevilor cu elemente de construcție a propoziției (comunicării) în clasele primare constituie suportul fundamentării științifice a formării capacității de exprimare corectă oral și în scris.

1.1. Funcțiile principale ale limbii române

Ca disciplină școlară în învățământul primar, limba română îndeplinește mai multe funcții:

- **Funcția instrumentală**, care se realizează prin toate compartimentele limbii române: citire, scriere, lectură și comunicare. Funcția instrumentală este cea mai importantă funcție a limbii române. În scopul realizării ei, aproape jumătate din numărul de ore din planul de învățământ al clasei I este dedicat învățării cititului, scrisului și comunicării. În clasele următoare, chiar dacă numărul orelor destinat studiului limbii române este mai mic, totuși el ocupă o treime din totalul orelor cuprinse în planul de învățământ al claselor II-IV, obiectivul principal rămânând perfecționarea muncii cu cartea.

Cu ajutorul funcției instrumentale elevii își însușesc unele tehnici ale muncii intelectuale, care îi conduc spre însușirea unor deprinderi ce răspund în ultimă instanță unei cerințe a școlii moderne „a-i învăța pe elevii să învețe” (Milaret G., *Introduction a la pedagogie*, P.U.F., Paris, 1973, pag. 94). Acest lucru înseamnă a-i învăța să învețe folosind cartea ca sursă de informare, iar pe partea cealaltă a le cultiva capacitățile de exprimare corectă, oral și în scris. Scrisul constituie el însuși un instrument al activității intelectuale, integrându-se perfect în sistemul muncii de învățare.

Funcția instrumentală a limbii române se realizează cu succes pe fondul dobândirii de către elevi a unor cunoștințe care sunt implicate de înseși tehnicile muncii intelectuale. Ciclul primar nu are doar rolul de „alfabetizare” a copiilor. Acest proces al „alfabetizării” trebuie să se bazeze pe cunoștințe care asigură conștientizarea de către elevi a învățării cititului și a scrisului.

Pe lângă aceste cunoștințe, elevii pătrund în mod sistematic, încă din clasa I, la toate activitățile de limba română, în unele din tainele cunoașterii realității înconjurătoare. De aceea o altă funcție a limbii române o constituie funcția informațională. Câmpul cel mai larg prin care se realizează această funcție este citirea, care are și ponderea cea mai mare în rândul componentelor limbii române la clasele I-IV. Valoarea cu totul deosebită a citirii este dată de faptul că, simultan cu învățarea tehnicilor muncii cu cartea, prin intermediul cărora elevii învață cum să învețe folosind cititul, ca sursă inepuizabilă de informații, ei sunt conduși să iasă din sfera manualelor școlare și să pătrundă în lumea fascinantă a cărții.

- **Funcția informațională**, realizată prin citirea informațiilor din manualele școlare de la orice disciplină sau prin orice tip de lectură. Pornind de la perioada prealfabetară a clasei I, toate activitățile pregătitoare în vederea învățării cititului și scrisului precum și prin tematica activităților de comunicare, apoi în perioada abecedară și postabecedară, prin conținutul coloanelor de cuvinte și al textelor din abecedar, se asigură elemente ale funcției informative a acestei discipline școlare. Odată cu perfecționarea tehnicilor muncii cu cartea, elevii iau cunoștință cu întregul conținut informațional al textelor pe care le citesc, texte care înfățișează aspecte dintre cele mai diferite ale realității înconjurătoare.

Cunoștințelor dobândite prin intermediul citirii li se adăugă cele de limbă pe care școlarii le învață la gramatică și care constituie baza teoretică a exprimării corecte în limba română.

- **Funcția formativ-educativă** se realizează prin exersarea actului de lectură, de comunicare. Această funcție conține toate activitățile legate de învățarea cititului și scrisului, precum și cele cu privire la dezvoltarea vorbirii, angajând totodată și procesele de cunoaștere.

1.2. Obiectivele formativ-educative ale limbii române

Obiectivele formativ-educative ale limbii române ca disciplină școlară în ciclul primar se realizează concomitent cu obiectivele legate de funcția instrumentală și informațională. La rândul lor, acestea din urmă pot fi îndeplinite în condiții optime numai pe fondul unui învățământ formativ, care solicită capacitățile intelectuale ale elevilor. La toate acestea mai trebuie adăugat faptul că, în condițiile ritmului fără precedent de acumulare a informațiilor, elevul nu mai poate fi un simplu depozitar al cunoștințelor, el trebuie să devină un factor activ în stare să se folosească de instrumentele muncii intelectuale în vederea propriei sale formări, pentru un viitor apropiat și pentru desfășurarea unei activități creatoare, cu caracter social, într-o perspectivă mai îndepărtată. În acest sens este necesară punerea în mișcare a unor valori formative superioare de tipul creativității gândirii, al interesului și dragostei pentru cunoaștere, al spiritului de observație și investigație.

Elevul de azi trebuie să valorifice funcțiile limbii, să fie capabil să se folosească de instrumentele muncii intelectuale în vederea propriei sale formări. Didactica limbii și literaturii române oferă o orientare generală, jaloane, puncte de sprijin pentru a permite stabilirea celor mai adecvate modalități practice de lucru. În funcție de condițiile concrete, activitățile didactice trebuie să aibă un caracter creator, recomandările cuprinse în metodică nefiind soluții gata elaborate, ci doar sugestii de la care se poate porni.

În procesul de predare - învățare a limbii române, obiectivele urmărite sunt organizate sistematic. Dintre obiectivele generale urmărite prin studierea limbii române amintim:

- cultivarea limbajului oral și scris

- cunoașterea și folosirea limbii române prin învățarea instrumentelor esențiale ale activității intelectuale: scris, citit, exprimarea corectă.

- formarea și organizarea deprinderilor de exprimare corectă, logică și coerentă a observațiilor, a gândurilor și a sentimentelor.

Prin fiecare secvență se realizează și se verifică direct câte un obiectiv specific. Dintre acestea amintim următoarele:

- să citească în mod corect, cursiv și conștient texte accesibile vârstei;
- să scrie corect, citeț și să așeze corect în pagină un text;
- să aplice regulile de ortografie și punctuație;
- să distingă și să formuleze ideile principale dintr-un text;
- să alcătuiască o compunere.

Importanța studierii limbii române în școala derivă din următoarele aspecte:

- limba română este expresia cea mai cuprinzătoare a ființei naționale a poporului român
- limba română este limba oficială a statului național român
- limba română, având acest statut oficial, asigură dobândirea de cunoștințe din sfera tuturor celorlalte discipline de învățământ

- procesul studierii limbii române în școala este parte integrantă a acțiunii de dezvoltare a gândirii, dat fiind faptul că ideile se prefigurează și persistă în mintea omului pe baza cuvintelor, a propozițiilor, a frazelor

- limba română contribuie la cultivarea disponibilității de a colabora cu semenii, de a întreține relații interumane eficiente pe diverse planuri de activitate, imperativ categoric al dezvoltării vieții moderne

- limba română contribuie la cultivarea sensibilității elevilor, la nuanțarea exprimării orale și scrise.

Noile programe precizează că învățarea limbii române se întemeiază pe modelul funcțional-comunicativ, adaptat particularităților de vârstă ale elevilor și formulează obiectivele învățării limbii în școală, organizate pe trei dimensiuni:

a. Practicarea rațională și funcțională a limbii

În acest sens elevul trebuie:

- să înțeleagă normele și modelele de structurare a formelor de comunicare orală și scrisă;
- să-și activeze cunoștințele de limbă pentru a percepe și realiza fapte de comunicare orală și scrisă, adaptându-se eficient la strategiile și relațiile interacțiunii sociale;
- să exprime în mod original, într-o formă clară și armonioasă, propriile idei, judecăți și opinii.

b. Formarea unor reprezentări culturale, precum și a unui univers afectiv și atitudinal coerent la elevi

Elevii trebuie :

- să înțeleagă semnificația limbii române în conturarea identității naționale și înregistrarea acesteia în contextul culturii universale;
- să interiorizeze, prin contactul cu texte elaborate în diverse stiluri funcționale, valorile culturale ca premisă a propriei dezvoltări intelectuale, afective, morale;
- să-și structureze un sistem axiologic coerent, fundament al formării unei personalități integrate dinamic în societate.

c. Formarea unor deprinderi de muncă intelectuală

Elevul trebuie:

- să-și însușească strategiile, metodele și tehnicile de studiu și activitate independentă;
- să-și structureze o conduită autonomă în selectarea, organizarea și utilizarea informației;
- să-și activeze și să-și dezvolte operațiile gândirii creative.

1.3. Scopul studierii limbii române în ciclul primar

Scopul studierii limbii române în perioada școlarizării obligatorii este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicațională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul lui.

Limba română poate fi considerată în școala mai mult decât o disciplină de învățământ. Ea ocupă locul central în ansamblul de pregătire al elevilor fiind principalul mijloc de comunicare și informare.

Prin fiecare activitate, școala creează situații de comunicare și antrenează elevii să asculte, să înțeleagă mesajele verbale pentru ca mai târziu elevii să le poată folosi ei înșiși în exprimarea verbală din ce în ce mai elaborată.

Învățarea limbii materne, în cazul nostru a limbii române, trebuie să se bazeze pe crearea unei stări motivaționale intrinsecă, susținută prin punerea elevului în situația de a comunica astfel încât el să observe că orice achiziție de cunoștințe în domeniul limbii îi conferă capacități noi de utilizare a limbii, permițându-i să-și însușească mai ușor cunoștințele, priceperile și deprinderile.

Fără însușirea corespunzătoare a limbii române nu poate fi concepută evoluția intelectuală a școlarilor. A-i învăța pe elevii să vorbească și să scrie corect este principala sarcină a limbii române. Scrierea corectă este oglinda cunoștințelor de limbă, de gramatică și este și expresia unei gândiri clare, logice și corecte. Vasile Alecsandri afirma: „*Limba este tezaurul cel mai prețios pe care îl moștenesc copiii de la părinți, depozitul cel mai sacru lăsat de generațiile trecute și care merită să fie păstrat cu sfințenie de generațiile ce-l primesc.*”

Cel mai important lucru este păstrarea nealterată a limbii, cultivarea vorbirii îngrijite și corecte, iar persoana care are această obligație majoră este învățătorul, care trebuie să fie atent la exprimarea sa în cadrul orelor de limbă, pentru ca elevii să își însușească corect limba română.

Însușirea corectă a limbii materne de către elevi se reflectă în procesul formării și dezvoltării lor intelectuale. Astfel, începând învățarea corectă de la vârsta școlară mică, învățarea este mai ușoară. La această vârstă, chiar dacă nu posedă un cuvânt de care are nevoie acesta îl creează, iar creația lui este de cele mai multe ori conformă cu spiritul limbii materne, al limbii române.

Limba și literatura română în ciclul primar este o disciplină de o mare complexitate, cu domenii și structuri de mari dimensiuni, dar și cu finalități care angajează efortul intelectual al subiecților actului învățării în direcția promovării și exersării unor capacități de largă deschidere și cu reale perspective spre integrarea lor socială și profesională.

Oricât de mare amploare au luat mijloacele audio-vizuale în difuzarea culturii, acordând în ciclul primar importanța cuvenită studierii limbii române, a-i învăța pe elevi să citească cărți și să culeagă informațiile din cărți, cartea îi va rămâne unul dintre cele mai frecvente și accesibile mijloace de instruire și autoinstruire, de formare a omului, a societății moderne. Mai mult lectura cărții oferă celui ce o parcurge, pe lângă satisfacțiile pe care le aduce orice fapt inedit, prilejuri unice de reflecție, ea îndeamnă la introspecție, angajează valori formativ-educative care își pun amprenta pe comportamentul cititorului.

În concluzie, este foarte important să învățăm limba noastră deoarece limba română, prin întregul său conținut, în special prin conținutul textelor de lectură, prin tematica activităților de comunicare și compunere, are o contribuție remarcabilă la cultivarea unor alese calități moral - cetățenești în rândul școlarilor.

IMPACTUL CURSURILOR DE FORMARE ASUPRA MOTIVAȚIEI ÎN CARIERA DIDACTICĂ

Prof. Oros Ligia Elena, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Statutul cadrelor didactice reglementează:

- (1) Formarea continuă a cadrelor didactice cuprinde dezvoltarea profesională și evoluția în carieră.
- (2) Formarea continuă a personalului didactic, de conducere, de îndrumare și de control se realizează în funcție de evoluțiile din domeniul educației și formării profesionale, inclusiv în ceea ce privește curriculumul național, precum și în funcție de interesele și nevoile personale de dezvoltare.

(3) Personalul didactic, precum și personalul de conducere, de îndrumare și de control din învățământul preuniversitar este obligat să participe periodic la programe de formare continuă, astfel încât să acumuleze, la fiecare interval consecutiv de **5 ani**, considerat de la data promovării examenului de definitivare în învățământ, minimum **90 de credite** profesionale transferabile.

Formarea continuă asigură actualizarea și dezvoltarea competențelor personalului didactic, inclusiv dobândirea de noi competențe, în funcție de evoluțiile din planul nevoilor de educație și al curriculum-ului educațional, precum și în funcție de exigențele privind adaptarea competențelor personalului didactic la schimbările din structurile/procese de educație. Potrivit principalelor sale destinații, formarea continuă vizează:

- a) actualizarea și dezvoltarea competențelor în domeniul de specializare corespunzător funcțiilor didactice obținute prin formarea inițială;
- b) dezvoltarea competențelor pentru evoluția în cariera didactică, prin sistemul de pregătire și obținere a gradelor didactice;
- c) dobândirea sau dezvoltarea competențelor de conducere, îndrumare, control, evaluare în structurile și organizațiile din sistemul de educație;
- d) dobândirea de **noi competențe**, prin programe de reconversie/readaptare a calificării pentru noi specializări sau/și noi funcții didactice, altele decât cele obținute prin formarea inițială;
- e) dobândirea unor **competențe complementare** sau de extensie, respectiv predarea în sistemul E-learning, predarea în limbi străine, consiliere educațională și orientare în carieră, educația adulților ș.a.;
- f) dezvoltarea și extinderea **competențelor transversale** privind rolurile sociale și dezvoltarea personală și profesională, interacțiunea și comunicarea cu mediul social și cu mediul pedagogic, asumarea de responsabilități privind organizarea, conducerea și îmbunătățirea performanței strategice a grupurilor profesionale, autocontrolul și analiza reflexivă a propriei activități ș.a.

Meseria de profesor nu se află printre meseriile cele mai solicitate, dar nici printre cele evitate. Profesiunea intelectuală, respectată nu conferă deținătorului putere, influență sau venituri suplimentare. Dar conferă prestigiu și satisfacții, vocația fiind unul dintre motivele de bază în alegerea acestei profesii.

Pentru a putea derula în cele mai bune condiții meseria de cadru didactic, este nevoie de motivație. Astfel, motivația pozitivă are în vedere creșterea efortului și contribuției personalului didactic la realizarea obiectivelor organizației (școlii). Motivația pozitivă contribuie la instaurarea unui moral ridicat și la dezvoltarea individuală a profesorului.

Motivația negativă vizează sporirea eforturilor și contribuției personalului didactic la îndeplinirea obiectivelor sale pe baza diminuării satisfacțiilor în procesul muncii sau a amenințării cu reducerea lor.

Motivația intrinsecă, numită și internă sau directă constă în determinarea profesorului să se implice, să obțină rezultate în cadrul școlii, întrucât din aceste motive obține satisfacții ce țin de eul său. Această motivație este centrată pe individ, fiind o relație între așteptările, percepțiile și simțămintele sale, pe de o parte și conținutul concret al muncii și comportamentului lui, pe de altă parte.

Motivația extrinsecă, externă sau indirectă constă în determinarea angajatului să se implice, să depună efort și să obțină rezultate în organizație pentru că acestea vor genera din partea organizației anumite reacții formale și informale, economice ce-i vor aduce satisfacții. Motivația extrinsecă reprezintă o relație individ - organizație, având drept conținut satisfacerea așteptărilor salariatului față de reacțiile salariatului vis-à-vis de el.

Motivația afectivă este foarte importantă în cariera didactică. Motivația afectivă, strict umană a profesorului, concentrându-se asupra satisfacerii nevoilor sale de ordin sentimental în cadrul școlii. Cu alte cuvinte, motivarea afectivă are în vedere ca salariatul (profesorul) să se simtă bine la locul de muncă și în cadrul organizației, să fie apreciat și simpatizat de colegi, șefi și elevi, să se manifeste față de el simpatie și considerație și să se bucure de prestigiu. Această motivație se realizează utilizând în special motivațiile moral - spirituale. Mulțumirile, laudele, titlurile, diplomele au un rol precumpănitor.

În cadrul cursurilor de formare pe care le derulez cu cadre didactice din județ, nu am cum să mizez decât pe motivarea cognitivă și afectivă a cadrelor didactice. Indiferent de nivelul la care aceste cadre didactice predau, am constatat că le face o deosebită plăcere să fie implicați activ în activitățile de formare, să facă ceva, să prezinte ceva, să își spună părerea despre ceva din cadrul formării. Și chiar să se joace, drept urmare folosesc cât de des se poate metode activ participative, jocuri de rol, oferirea posibilităților de a comunica cu alte cadre didactice pe probleme de interes comune. Este o adevărată provocare să ajung în fața unor cadre didactice uneori cu vechime mai mare decât mine în sistemul de învățământ, care sosesc la formare destul de obosiți și de stresați de activitățile curente, să aplic toate metodele posibile pentru a le capta atenția și apoi încet-încet să îi fac parteneri egali în derularea cursului de formare.

Una din activitățile ce au dat roade în cadrul cursurilor de formare este să pun cursanții să noteze pe un bilețel problemele la care se gândesc la începutul cursului de formare. Colectez biletele și le „ascund” până la finalul zilei de formare. Apoi, îi provoc cu temele din cursul de formare, dar încerc să vorbesc cât mai puțin eu și să le pun la dispoziție cât mai multe fișe de lucru și momente în care să își spună părerea despre tematica cursului. La început sunt destul de mirați cum de nu îmi pregătesc laptopul și prezentarea power point de derulat, ulterior înțeleg și ei că gândirea lor reflexivă, aceea pe care îmi doresc să o pun la muncă, nu are neapărat nevoie de power point-uri. Sunt așa de prinși de ce anume le dau de lucru, încât uneori îmi este greu să îi scot în pauză. Pe mailurile proprii oricum le voi trimite ppt-urile pregătite și documentele word care listate le-am folosit în timpul activității. Suportul de curs se poate citi și individual, acasă, nu este nevoie de lectură în grup în sala de formare. Le dau teme de efectuat care se trimit la verificare în adresa mea de mail, au adevărate surprize când constată că le chiar citesc cu atenție aceste teme. Îi limitez la maxim 2 pagini dar nu le accept „lucrări de grup” sau lucrări care nu sunt creații proprii. Le spun că și jumătate de pagină poate fi suficient, important este ce au în aceea jumătate de pagină.

La finalul zilei de formare, îi întreb dacă mai știu ce au trecut pe biletele de la început, mulți dintre ei nu își mai amintesc, când le citesc ce era pe bilete, sunt surprinși și nici nu mai știu ce a scris fiecare. La întrebarea finală despre cum le-a plăcut ziua de formare, cei mai mulți dintre cursanți spun că deși sunt un pic obosiți, au avut multe de învățat, le-a plăcut ce li s-a întâmplat, uneori se minunează de-a dreptul cum a trecut timpul de repede.

În concluzie, motivația pentru orice activitate se obține atunci când te implici serios în respectiva activitate, când te strădui să faci cât mai bine activitatea.

Bibliografie:

- Bontaș Ioan, Pedagogie, București, Editura All, 19942.
Cucoș Constantin (coordonator) și colectiv, Psihopedagogie, Iași, Editura Polirom, 1998.
Gherguț Alois, Managementul general și strategic în educație, Iași, Editura Polirom, 2007.
Iucu Romiță, Formarea cadrelor didactice, București, Editura Humanitas Educațional, 2004.
Iucu Romiță, Managementul clasei de elevi, proiect pentru învățământ rural, București, 2005.
Negreț- Dobridor Ion și Pânișoară Ion- Ovidiu, Știința învățării, Iași, Editura Polirom, 2005. Păun Emil, Școala, abordare sociopedagogică, Iași, Editura Polirom, 1998
Pânișoară Ion - Ovidiu, Comunicarea eficientă, ediția a III- a, Iași, Editura Polirom, 2006
Pânișoară Ion - Ovidiu, Pânișoară Georgeta, Motivarea pentru cariera didactică, Editura Universității din București, București, 2010
Shapiro Daniel, Conflictul și comunicarea. Un ghid prin labirintul artei de a face față conflictelor, București, Editura Arc, 1998
Stoica Adrian și colectiv, Evaluarea curentă și examenele, București, Editura Pro Gnosis, 2001.

ÎNVĂȚAREA ȘI CONDIȚIILE EI PSIHOLOGICE

Prof. Nandrea Maria, Școala Gimnazială "Ion Agârbiceanu" Alba Iulia

Afectivitatea

Prin intermediul proceselor cognitive (percepții, reprezentări, gândire, memorie, imaginație) omul ajunge să cunoască realitatea direct sau mijlocit. Activitatea umană trebuie să dispună însă pe lângă motiv și scop și de un puternic suport energetic. Atunci când ne întâlnim cu situații noi, neprevăzute, când trebuie să facem față acțiunii unor factori perturbatori, mijloacele pur intelectuale ne sunt utile, dar nu și suficiente. În aceste situații este adesea necesară detensionarea sau redistribuirea energiei organismului, aspect care se realizează cu ajutorul proceselor afective.

Cunoscând realitatea externă cu toate aspectele ei (obiecte, situații, fenomene, persoane, evenimente), omul nu se raportează indiferent la ea, ci dimpotrivă diferitele aspecte ale lumii externe ajung să trezească în conștiința subiectului anumite „rezonanțe” care iau forma proceselor afective. Dacă obiectele, fenomenele, evenimentele lumii externe contribuie la satisfacerea anumitor trebuințe, interese, dorințe, scopuri, aspirații, idealuri, atunci acestea generează stări afective pozitive (mulțumire, plăcere, satisfacție). Invers, nesatisfacerea trebuințelor, scopurilor, intențiilor, dorințelor subiectului de către obiectele și situațiile lumii externe dă naștere unor trăiri afective negative (frustrare, nemulțumire, insatisfacție).

Procese afective reflectă relația omului cu diferitele aspecte ale lumii externe sub forma trăirilor atitudinale. Același obiect sau situație externă poate produce la același subiect trăiri afective diferite, la fel cum același eveniment, situație, obiect pot determina stări afective diferite la persoane diferite. De exemplu, una și aceeași situație externă poate fi trăită ca frustrantă, tensionantă pentru o persoană, în timp ce altele ajunge să-i producă stări afective pozitive, de mulțumire și satisfacție. Mai mult, chiar același subiect poate trăi stări afective diferite în aceeași situație, în momente de timp diferite, în funcție de gradul în care situația externă a ajuns să-i satisfacă sau nu anumite trebuințe și necesități interne. Din cele de mai sus rezultă că important pentru individ nu este stimulul extern în sine (reprezentat de situațiile, evenimentele, obiectele etc. lumii externe), cât mai ales valoarea, semnificația pe care acesta îl are pentru subiect. Trăirile afective rezultă tocmai din modul subiectiv în care omul se raportează la realitatea externă.

Pentru organizarea și desfășurarea cu succes a unei activități este adesea necesar un efort voluntar. Voința reprezintă procesul psihic complex de autoreglaj superior realizat prin mijloace verbale și constând în acțiuni de mobilizare și concentrare a energiei psihonervoase în direcția depășirii obstacolelor și atingerii scopurilor conștient stabilite. Reglajul voluntar reprezintă cea mai importantă caracteristică a voinței. El se poate manifesta fie ca implicare activă, inițiere și susținere a activităților, fie ca frânare, amânare a acestora. *Efortul voluntar* constă într-o mobilizare a resurselor fizice, intelectuale, emoționale ale persoanei prin intermediul mecanismelor verbale (cuvântului). *Caracteristicile* reglajului voluntar sunt:

- se realizează în vederea atingerii unor scopuri conștiente, care sunt formulate verbal;
- presupune decizia și intenția de atingere a scopului, de efectuare a acțiunii corespunzătoare. Deseori, în activitățile voluntare complexe una și aceeași trebuință a subiectului poate fi satisfăcută în moduri diferite, prefigurate în scopuri diferite, caz în care trebuie să se realizeze o alegere cât mai bună și să se formuleze și intenția de realizare sau nu a acelui scop. Decizia și intenția presupun comenzi și autocomenzi formulate verbal (funcția reglatorie a limbajului);
- reglajul voluntar presupune nu numai decizia, intenția și prefigurarea scopului, ci și anticiparea în plan mental a desfășurării acțiunii pe tot parcursul ei. Planul mental are o funcție cognitivă deoarece reflectă situațiile concrete de realizare a scopului, fiind o imagine mentală anticipativă cu care se confruntă orice etapă a acțiunii pe măsură ce aceasta este realizată. Pe baza acestei confruntări, se reorganizează și se corectează acțiunea. Planul mental cuprinde reprezentarea scopului final, a situației în care va avea loc acțiunea, imaginea acțiunii cu toate fazele și etapele ei de desfășurare. Planul mintal se alcătuiește

prin mijlocirea sistemului verbal, al reprezentărilor anterioare, al stocării în memorie a unor acțiuni desfășurate anterior etc.

- realizarea scopului propus presupune depășirea anumitor obstacole (bariere, dificultăți). Acestea pot fi subiective, interioare (țin de subiectul însuși) sau obiective, exterioare (țin de condițiile materiale ale acțiunii, de relațiile cu alții). De exemplu, în activitatea de învățare, obstacolul poate fi reprezentat de o lacună în cunoștințele anterioare, de nestăpânirea unor procedee, operații, deprinderi necesare, ceea ce presupune un reglaj special pentru însușirea și perfecționarea lor. Orice obstacol trebuie evaluat prin raportare la subiect, la posibilitățile, aptitudinile și aspirațiile sale. Unul și același obstacol poate fi diferit pentru persoane diferite sau chiar pentru una și aceeași persoană în situații diferite;
- efortul voluntar depus depinde de cantitatea și calitatea obstacolelor cu care subiectul se confruntă până la atingerea scopurilor;
- efortul voluntar depinde direct proporțional și de valoarea scopului care trebuie atins, de semnificația acestuia pentru subiect;
- efortul voluntar nu se identifică cu efortul muscular, el fiind o modalitate de mobilizare și organizare a energiei psihonervoase;
- reglajul voluntar este trăit ca o încordare internă, ca o tensiune psihică în vederea atingerii scopului, moment însoțit de satisfacție dar și de oboseală, dacă se prelungește prea mult. De aceea, pentru realizarea unor activități complexe și de durată este necesară îmbinarea activităților voluntare, cu cele involuntare, a reglajului superior cu formele sale elementare. Reglajul voluntar se exercită asupra activității de ansamblu, dar și asupra tuturor componentelor ei.

Calitățile voinței

Voința se formează prin executarea în cursul vieții a nenumărate acțiuni voluntare cerute de împrejurări, dar și prin exerciții speciale. Treptat, se dobândesc anumite calități de voință care caracterizează capacitatea de efort voluntar a unei persoane, cele mai importante fiind:

- *puterea voinței* reprezintă intensitatea efortului depus în confruntarea cu obstacolele importante; opusul ei este slăbiciunea voinței;
- *perseverența* presupune realizarea unui efort voluntar pe o perioadă lungă de timp, chiar în condițiile în care, aparent, nu ar fi posibilă continuarea activității; opusul ei este încăpățânarea, însușire negativă a voinței, manifestată prin urmărirea cu obstinație a unui scop deși este clar că împrejurările nu oferă nici o șansă de reușită, analiza logică relevând caracterul imposibil; încăpățânarea evidențiază inerția și lipsa de flexibilitate în gândire și acțiune;
- *tăria și fermitatea* voinței se exprimă în capacitatea de a suporta dificultățile, privațiunile;
- *independența și inițiativa* definesc gradul de autodeterminare și se exprimă în tendința constantă de a lua hotărâri pe baza chibzuinței proprii;
- *promptitudinea deciziei* constă în rapiditatea cu care subiectul deliberează într-o situație complexă și urgentă, adoptând hotărârea ce mai potrivită; opusul ei este nehotărârea sau tergiversarea;
- *stăpânirea de sine* presupune capacitatea de autocontrol voluntar în situații dificile de viață și de activitate.

Alte calități ale voinței sunt hotărârea, consecvența, tenacitatea, curajul, spiritul de disciplină, autocontrolul etc. Însușirile de voință odată stabilizate devin trăsături volitive de caracter, voința reprezentând „coloana vertebrală” a caracterului persoanei. Formarea și dezvoltarea voinței permite omului să convertească determinarea în autodeterminare, controlul în autocontrol, reglarea în autoreglare, educația în autoeducație. Prin educarea voinței se realizează nu numai reglarea conștientă a activităților și comportamentelor, ci și dezvoltarea și realizarea personalității, care este nu numai creată, determinată și influențată din exterior, ci se și autocreează.

Atenția face parte din categoria mecanismelor psihice reglatoare. Ea reprezintă fenomenul psihic de orientare și concentrare selectivă a energiei psihonervoase asupra unor obiecte, fenomene sau sarcini, ceea ce are ca efect reflectarea lor mai profundă. Atenția nu este un proces psihic propriu-zis, deoarece ea nu are un conținut informațional-reflectoriu propriu, ci o *funcție psihică* având rol de premisă, condiție, factor facilitator al proceselor de cunoaștere și al activităților psihice

(de învățare, muncă, practice etc.). Atenția modulează tonusul nervos necesar bunei desfășurări a celorlalte procese și activități psihice conștiente, ușurând desfășurarea optimă a acestora. Percepem, memorăm, gândim, învățăm mult mai bine atunci când suntem atenți. Reușita oricărei activități depinde, în mare măsură, de atenția cu care o realizăm.

Atenția apare numai pe fondul stării de veghe, ea fiind un mecanism de focalizare a conștiinței asupra unui obiect, sarcini etc. Caracteristicile atenției sunt: 1. orientarea precisă (direcționarea) spre ceva anume, 2. selectivitatea, adică orientarea spre anumiți stimuli, 3. concentrarea optimă a energiei psihonervoase spre ceea ce este obiectul ei aflat în focarul de conștiință clară și care este bine reflectat, în timp ce restul obiectelor sunt mai vag, mai imprecis reflectate.

Clasificarea formelor atenției

1. După direcția de orientare, atenția poate fi internă sau externă.
2. După natura reglajului, atenția poate fi involuntară, voluntară și postvoluntară.

Atenția involuntară este forma cea mai simplă, prezentă și la animale, care se manifestă spontan, neintenționat, fără intenție și efort. Ea poate apărea sub influența a două categorii de factori: interni și externi. Factorii externi care pot determina apariția atenției involuntare sunt: apariția unor stimuli puternici, noutatea și neobișnuitul stimulilor, caracterul dinamic, mobil al unui stimul pe un fond static, gradul de complexitate al unui stimul, apariția sau dispariția sa bruscă (intermitența), conturul cromatic special, natura stimulului (imaginile trezesc mai repede atenția involuntară decât simbolurile verbale, figurile umane mai ușor și mai rapid decât imaginea lucrurilor), poziția stimulului în câmpul perceptiv (stimulii cu o poziție centrală se impun mai ușor atenției decât cei periferici) etc. Factorii interni care stimulează și mențin atenția involuntară sunt: semnificația unui stimul pentru subiect, gradul său de interes, rezonanța sa afectivă etc. Cu cât un stimul corespunde mai mult intereselor, dorințelor, scopurilor, motivațiilor, trăirilor afective ale unei persoane, cu atât acesta va trezi mai rapid atenția involuntară. Această formă a atenției este avantajoasă deoarece nu generează oboseală. Dezavantajul constă în faptul că atenția involuntară se dovedește inefficientă în activitățile complexe, dificile, de lungă durată, monotone, neplăcute.

Atenția voluntară reprezintă o formă superioară de atenție, atât prin mecanismele ei de producere, cât și prin efectele ei pentru activitatea omului. Este intenționată și autoreglată conștient. Autoreglajul voluntar se exprimă în orientarea intenționată spre obiectul atenției, prin intensificarea activității psihice, inhibarea voită a altor preocupări colaterale, izolarea de excitanți perturbatori sau limitarea influenței acestora, menținerea stării de concentrare pe toată durata îndeplinirii activității. Un rol hotărâtor în orientarea atenției voluntare îl are cuvântul, care o face stabilă și selectivă. Orientarea și concentrarea atenției se poate face însă și prin limbaj interior, când ne propunem singuri să fim atenți.

Factorii care facilitează manifestarea atenției voluntare sunt: a) stabilirea clară și precisă a scopurilor activității (când acestea sunt vagi, atenția se concentrează greu), b) stabilirea momentelor activității și identificarea celor mai dificile care cer o atenție încordată, c) sublinierea semnificației activității, arătându-se efectele pozitive ale finalizării ei, d) asigurarea unei ambianțe favorabile și eliminarea sau diminuarea influenței factorilor perturbatori. Deși indispensabilă realizării activităților complexe, dificile, atenția voluntară apare și se menține cu efort, cu consum energetic și nu se poate manifesta un timp nelimitat, folosirea ei îndelungată conducând la oboseală.

Atenția postvoluntară reprezintă forma cea mai eficientă și mai consolidată a atenției. Prin exersarea un timp mai îndelungat a atenției voluntare se ajunge la automatizarea acesteia, la reducerea treptată a efortului necesar pentru concentrare și stabilitate. Între aceste trei forme ale atenției nu există o separație netă.

Bibliografie:

- Sălăvăstru, D. 2004 Psihologia educației, *Ed. Polirom Iași*
- Druță, M.E., 2000 Psihologia educației, *E.D.P. Buc.*
- Cozărescu, M., 2004 Psihologia educației, *Ed. ASE. Buc.*
- Turcu F. 2004 Psihologie școlară, *Ed. ASE. Buc.*

UTILIZAREA TIC ÎN PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Ștefănescu Mihaela Ileana, Colegiul Tehnic "Alexandru Domșa", Alba Iulia
Prof. Ștefănescu Marian Călin, Colegiul Tehnic "Dorin Pavel", Alba Iulia

Abandonul școlar este o veritabilă problemă socială. A devenit primordială valorizarea educației și susținerea tinerilor în a persevera pentru obținerea unei diplome care să certifice o calificare, pentru a sparge cercul vicios al abandonului școlar și ale consecințelor nefaste asupra dezvoltării sociale, economice și culturale la nivel local dar și global.

Primul efect al abandonului școlar este analfabetismul iar o consecință directă o reprezintă problema șomajului, căci acestea consumă resurse publice ale statului și duc chiar la creșterea ratei criminalității.

Astfel sunt necesare acțiuni eficiente și concordante ale tuturor participanților la actul educațional: statul, societatea civilă, cadre didactice și familie pentru a găsi soluții viabile și a pune capăt acestui fenomen.

Iată ce propune un *Ghid practic de prevenire a abandonului școlar timpuriu, prin utilizarea TIC în educație*, editat în 2014, la nivelul Comisiei europene, din cadrul unui proiect intitulat *Sindicatele din învățământ previn abandonul școlar timpuriu*, având la bază patru studii de caz, din patru țări europene (Danemarca, Olanda, Portugalia și Azerbaidjan). El se adresează în primul rând sindicatelor din sistemul educațional din Europa, dar în aceeași măsură și organismelor și factorilor decizionali din domeniul educației, fiind vorba despre utilizarea novatoare a TIC în educație, în susținerea prevenirii abandonului școlar timpuriu.

Strategia UE 2020 a definit între altele, ca prioritate, obiectivul de a reduce rata de abandon școlar sub limita de 10% și de a ridica la cel puțin 40% grupul țintă al persoanelor cu vârsta între 30 și 40 de ani, care încheie un ciclu de învățământ superior. În acest context, ghidul vizează ameliorarea învățării prin recurgerea la TIC și determinarea modalităților concrete, în așa fel încât, utilizarea TIC cu scopuri pedagogice, să poată contribui la motivarea tinerilor cu risc crescut de abandon școlar și stimularea acestora pentru a reveni la școală.

Axate pe rolul crucial al sindicatelor din învățământ, proiectul și manualul încearcă să determine capacitățile și competențele specifice pe care cadrele didactice trebuie să le stăpânească, pentru a utiliza TIC în clasă și în scopul de a defini în ce fel profesorii pot să sprijine folosirea TIC pentru a reduce discrepanța dintre experiența cotidiană trăită de elev și experiența școlară, pe de-o parte în context familial și pe de altă parte, în contextul învățământului obligatoriu.

Este evident faptul că folosirea TIC în educație este o metodă care va ajuta elevii să se integreze și să aducă o soluție problemei abandonului școlar, aceasta pentru că TIC reprezintă și un motor de motivare și un factor incitant pentru creativitate, în perspectiva învățării pe tot parcursul vieții, care poate ajuta elevii să dobândească abilități practice (« savoir-faire »), de care au nevoie pentru a deveni cetățeni responsabili într-o societate modernă. Ghidul nu se vrea o soluție universală la toate dificultățile întâlnite în fiecare țară și proprii fiecărui elev. Manualul trebuie abordat ca un element de sprijin, el trebuie evaluat și adaptat în context specific și în funcție de condițiile din fiecare țară.

Concluzia la care s-a ajuns în urma studiilor de caz este că atunci când dorim să introducem schimbări în clasă, profesorul trebuie să-și însușească obiectivul stabilit iar școala trebuie să ia în considerare punctul de vedere al personalului de predare în momentul în care ea elaborează propria politică în materie de TIC și de luptă împotriva abandonului școlar timpuriu.

Următoarele recomandări selectate din ghidul menționat mai sus, se adresează sindicatelor din învățământ, directorilor de școli dar și altor protagoniști implicați în educație :

1. Dezbateri la nivelul instituției de învățământ între directori și cadrele didactice dar și cu elevii, despre modul în care utilizarea TIC în educație poate să redescrie maniera de a predă, de a motiva elevii și de a ameliora calitatea educației în favoarea personalului de predare, dar și a elevilor.
2. Întâlniri ale autorităților din educație și cadrele didactice, în vederea prezentării de bune practici în domeniul TIC (resurse, experiențe).

3. Susținerea cadrelor didactice pentru a putea beneficia de un plan de dezvoltare a competențelor deschis utilizării TIC.
4. Sprijinirea cadrelor didactice pentru ameliorarea cunoștințelor privind TIC, pe care să le asocieze cu selectarea materialelor didactice (soft-uri și materiale didactice) și responsabilizarea profesorilor în alegerea metodelor și punerea în practică a viziunii școlii în materie de TIC.
5. Stimularea cooperării dintre cadrele didactice și alți protagoniști din domeniul educației în privința folosirii tehnologiilor folosite în clasă, cu scopul de a reduce abandonul școlar timpuriu, asigurându-se că proiectele sunt animate de un scop educativ și nu sunt determinate de disponibilitatea noilor soft-uri sau noilor tehnologii.
6. Încurajarea școlilor în privința elaborării unei politici explicite de utilizare a TIC cu scopuri pedagogice și de luptă împotriva abandonului școlar în colaborare cu personalul, elevii și părinții, de exemplu utilizarea unui sistem TIC al școlii pentru înregistrarea absențelor elevilor și detectarea precoce a celor care sunt expuși riscului de abandon școlar.
7. Favorizarea egalității de șanse privind accesul la educație, prin includerea în sistemul educațional la nivel local a infrastructurii potrivite oferind tuturor aceleași șanse de acces la resursele educaționale corespunzătoare.
8. Utilizarea sistemului de gestionare a învățării de care dispun instituțiile de învățământ în vederea informării elevilor cu privire la munca la domiciliu, prin posibilitatea accesării informațiilor furnizate de profesor și a lecțiilor virtuale .
9. Promovarea utilizării pozitive a TIC și a imaginii internetului în educație.
10. Implicarea media în educație prin crearea unor platforme de comunicare, a unei comunități virtuale cu scopul reducerii abandonului școlar.
11. Ameliorarea parteneriatelor cu instituțiile din învățământul universitar, prin activități de consiliere privind asocierea dintre tehnologiile pe care elevii le utilizează în clasă și modalitatea de prezentare a cursurilor profesorilor.
12. Încurajarea instituțiilor care formează cadrele didactice în vederea integrării în programele de curs a unor abordări de luptă împotriva abandonului școlar timpuriu.

Bibliografie:

Moisin, Anton- *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală* , 2007, București, Editura Didactică și Pedagogică
Lemeni, Gabriela. ; Miclea, Mircea- *Consiliere și orientare – ghid de educație pentru carieră*, 2010, Cluj-Napoca, Ed. ASCR
Neamțu, Cristina - *Devianța școlară*, 2003, Iași , Ed. Polirom

Sitografie:

http://www.crepas.qc.ca/67-1%27abandon_scolaire_%3A_un_phenomene_complexe
https://www.csee-etuce.org/images/attachments/ICT_ESL_Practical_Guidelines_FR.pdf

ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE DE TIP OUTDOOR

Prof. învă. preșc. Petruța Angela - Grădinița cu P. P. Step by Step Nr. 12 Alba Iulia
Prof. învă. preșc. Cioancă Ramona - Grădinița cu P. P. Step by Step Nr. 12 Alba Iulia

Originalitatea concepției pedagogice pe care o îmbrățișează Celestin Freinet constă în a transforma copilul în element ce acționează pentru achiziția de tehnici școlare. El dorea o școală vie, naturală, continuarea vieții din familie și mediu, deci căutarea unei metode integrate cu viața. Astfel, în concepția lui „Școală și viață, luate împreună” însemna „depășirea barierei care desparte școala de viața reală”. În dorința de a depăși această barieră a început să-i ducă pe elevi înafara sălii de clasă pentru a-i face să intre și să trăiască în contact cu natura și cu realitatea socială. În urma

acestei experiențe el spune că poate construi o activitate didactică alternativă față de cea tradițională care să înlocuiască noțiunile date de manuale cu cele achiziționate prin propriile observații.

Educația outdoor este cea care oferă posibilitatea contactului direct cu natura și reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare - un mediu relaxant, liber, fără constrângerile pe care le impun “cei 4 pereți ai unei săli de clasă” oferind copiilor nenumărate provocări. Ea oferă beneficii fizice, emoționale, mentale, sprijinind în felul acesta dezvoltarea armonioasă a personalității copilului prin: integrarea în viața socială, formarea unui comportament civilizat, lărgirea orizontului de cunoaștere, educarea unor calități moral cetățenești și estetice. De asemenea oferă posibilități de reactualizare și îmbogățire a cunoștințelor acumulate în activitățile desfășurate la clasă. Desfășurarea activității într-un alt cadru decât cel obișnuit, al sălii de clasă, asigură o mai bună coeziune a grupului, copiii descoperind lumea împreună.



Concretizate în excursii, vizite, drumeții, spectacole, aceste activități imprimă copiilor un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșarea unor sentimente și îi implică în mod direct prin personalitatea lor și nu prin produsul realizat. Ele oferă copiilor oportunitatea de a examina cu atenție și curiozitate mediul, de a efectua analize și comparații pentru a determina caracteristicile obiectelor cu care vin



în contact, de a observa unele fenomene ale naturii și cauzele care le determina. Astfel, ei beneficiază de trăirea unor experiențe de învățare, a unor momente în care trebuie să ia decizii, să-și adapteze reacțiile și comportamentele la situațiile și condițiile momentului respectiv. Exemplu de activități desfășurate, de tip outdoor.

DĂRUIM DIN SUFLET...

Tot în cadrul activităților de tip outdoor se pot organiza ieșiri și întâlniri, în care copiii au posibilitatea de a relaționa cu alți copii, de a crea noi legături de prietenie.

În fiecare an, în preajma evenimentelor importante, copiii fac colecte de jucării, dulciuri și alimente, pe care le oferă apoi prietenilor care au nevoie de ajutorul lor. Astfel, ei învață încă de mici să empatizeze cu cei din jur și ce înseamnă ajutorarea semenilor.



Jocurile de socializare, oferirea darurilor și programele artistice sau surprizele pregătite de copii au loc în aer liber, fapt ce îi ajută să se manifeste liber, să se miște în voie, împărtășind cu mai multă deschidere impresii și sentimente.

EXCURSIE LA GRĂDINA ZOOLOGICĂ – Târgu Mureș

O excursie îi pune pe copii în situația de a interacționa, de a trăi experiențe comune, de a coopera în realizarea unor sarcini de învățare. Socializarea determina legarea mai ușoară a prietenilor devenind liberi și independenți, responsabili și cu inițiativă.

Pentru că aceste activități se desfășoară într-un cadru nou stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoștințe. Contactul direct cu frumusețile naturii, cu creațiile artistice, cu

observarea unor procese de producție, a relațiilor interumane, a atitudinii oamenilor față de muncă declanșează sentimente și produc impresii de neuitat.

Bibliografie:

- Revista „Educația Plus” nr. 2 (10)/2009, Ed. Universității “Aurel Vlaicu”, Arad, 2009, pag 47-56.
- Suport de curs „Noi abordări ale educației timpurii în grădiniță” Ed. Foton, 2013.
- D. Gherghina, I. Dănilă, M. Turean, C. Novac, „Activități extracurriculare și extrașcolare cultural artistice în învățământul preuniversitar”, Ed Didactica Nova, Craiova, 2009.

RELAȚIA DINTRE PROFESIE, AUTOCUNOAȘTERE ȘI SATISFACȚIE PROFESIONALĂ

Prof. înv. primar Vrenghea Mihaela, Școala Gimnazială „Ion Bianu” Valea Lungă

Toate definițiile din manuale și dicționare, indiferent că se referă la orientarea profesională la nivel școlar sau la cariera profesională, inclusiv a adulților, fac referire prin conținutul lor la aspecte psihologice ce țin de aptitudini, aspirații, motivații individuale, corelate cu cerințele sistemului în care individul își desfășoară activitatea. Aspectul important este cel al percepției individuale față de propria carieră, corelat cu aptitudinile personale și posibilitățile de realizare. Aici intervine realismul persoanei în aprecierea proprie, situație pe care consilierul o poate obiectiva, precum și nivelul de aspirație și motivația individuală.

În managementul resurselor umane, în sens tradițional, cariera profesională înseamnă o succesiune de etape în urma cărora individul ajunge într-o funcție importantă, cu recunoaștere socială și bine plătită (cariera didactică, militară, medicală etc.). Luând în considerare și aspectele psihosociale implicate în cariera profesională, din necesitatea de a acorda importanță și protecție individului, specialiștii străini din domeniul resurselor umane au ajuns la concluzia că acest concept are mai multe sensuri, sensuri care constituie de fapt modalități diferite de percepție individuală a carierei. Astfel, se delimitează mai multe "înțelesuri" ale carierei: avansare, profesie, succesiune de posturi de-a lungul vieții, serie de roluri de-a lungul vieții legate de experiență, percepere individuală a succesiunii de atitudini și comportamente (carieră subiectivă), cadrul dinamic în care o persoana își percepe viața în întregul ei. Se face distincția între cariera obiectivă (care include dezvoltarea personalului și implică promovare, specializare, motivare, planificare a resurselor umane etc.) și cariera subiectivă (care are în vedere percepția de sine și rolul profesiei în viața fiecărui individ).

Apreciem că nu ar trebui să existe această diferențiere decât din motive științifice și/sau pedagogice, deoarece realitatea nu face distincție între social și individual. Singura deosebire este aceea a perspectivei din care se abordează problematica - a individului sau a organizației.

În anul 1995, V. Lefter și A. Manolescu afirmă că "o lucrare ce-și propune să abordeze un anumit domeniu al managementului este, indiscutabil, un act de curaj. Această afirmație are în vedere atât sensurile multiple ce sunt atribuite managementului, cât și complexitatea deosebită a problematicii sale". Lucrarea la care facem referire este una dintre primele, dacă nu chiar prima, care apare la noi în țară având în titlu sintagma "managementul resurselor umane". Aproape la zece ani de la apariția acestei lucrări, volumul publicațiilor din domeniu poate să fie dublu. Problema care se pune este în ce măsură această activitate este percepută corect și desfășurată într-un mod uzual, obișnuit, atât de către angajați, cât și de către angajatori. Fără îndoială că din acea perioadă și până în momentul actual există o evoluție, așa cum fără nici un fel de dubiu există companii care realizează această activitate ca pe ceva normal, obișnuit. Cu siguranță există manageri profesioniști, însă numărul acestora poate să constituie o treime din posibilul existent. Problema care se pune este

de flexibilitate și adaptare la schimbare, nu în sens de modernism, ci de deschidere și receptivitate la nou.

STRATEGII DE CARIERĂ

A. Cunoaște-te pe tine însuși – și care propune o analiză atentă a orientării carierei, a punctelor slabe/tari, a locului în companie. 5

B. Cunoaște-ți mediul profesional – cunoscând mediul, problemele economice, companiile competitive, se pot anticipa atât evenimentele neplăcute cât și ocaziile. Urmărind semnalele din domeniul de activitate și culegând un permanent feed-back nu poți fi luat prin surprindere.

C. Îngrijește-ți reputația profesională – înseamnă să îți evidențiezi abilitățile și realizările, tot ceea ce te individualizează, ce demonstrează calități speciale, posibilitatea de a investi și capacitatea de a finaliza proiecte.

D. Rămâi mobil, vandabil, mereu în evoluție – înseamnă să urmărești corespondența între competențele personale și cele căutate pe piața forței de muncă, a celor ușor transferabile.

E. Fii atât specialist cât și generalist – trebuie dezvoltat un domeniu de expertiză, de specialitate dar trebuie păstrată o anumită flexibilitate și nu trebuie să te plafonezi. Stăpânirea unui domeniu foarte restrâns te face inflexibil și vulnerabil.

F. Documentează reușitele proprii – înseamnă să poți oferi dovada a ceea ce ai realizat, rezultatele și realizările identificabile sunt mai valoroase în piața forței de muncă.

G. Pregătește întotdeauna un plan de rezervă și fii gata să acționezi – care se leagă foarte bine cu celelalte indicații de a fi mereu activ.

H. Menține-te în formă financiară și psihică – înseamnă să ai mereu asigurată o bază, un confort și un echilibru în plan psihic și material.

Aceste strategii privesc pe individ; de cealaltă parte se află organizația care trebuie să se preocupe atât de nevoile sale interne cât și de cariera angajaților.

Bibliografie:

1. Manolescu, A. - Managementul resurselor umane - ediția a III-a, București, Editura Economică, 2001, pp.322-323..
2. Johns, G. - Comportamentul organizațional - București, Editura Economică, 1998, p.560.
3. Constantinescu, D., Dobrin, M., Nita, A. - Managementul resurselor umane- Editura Tehnica, Bucuresti 1999;
4. Lefter, V., Manolescu, A. - Managementul resurselor umane - Editura Didactica si Pedagogica R.A., Bucuresti 1995;

METODA DALCROZE - ÎNȚIERE MUZICALĂ PRIN MIȘCARE CORPORALĂ ȘI DANS

Prof. inv. preșcolar Balea Livia-Valentina, Școala Gimnazială Avram Iancu Abrud

“Orice copil se naște artist, adică îi place să viseze, să imagineze și să creeze. Se pare că, în programele educaționale, nu se acordă un loc suficient de important studiilor având ca scop creșterea imaginației și a sensibilității astfel încât copilul să-și dezvolte creativitatea proprie. Copilul își pierde adesea facultățile imaginative pentru că educatorul nu a știut să i le recunoască și să i le cultive. Dintre toate lecțiile pe care le primește copilul, el le preferă, fără urmă de îndoială, pe cele care îl incită să improvizeze. (...) Educația nu înseamnă să îi creezi copilului facultăți pe care el nu le are, ci mai degrabă să-i oferi ocazia să profite cât mai mult cu putință de facultățile pe care le posedă.” spunea Emile Jaques Dalcroze referitor la metoda de educație muzicală pe care a fondat-o la începutul secolului XX.

Émile Jaques Dalcroze (1865-1950) se bazează pe prioritatea absolută a ritmului ca element liant și rezolvator al tuturor problemelor de morfologie și sintaxă muzicală. S-a pornit de la ideea că personalitatea copilului (problemă în atenția pedagogilor europeni de la începutul secolului XX)

este posibil să se formeze și dezvolte dacă există forțe canalizatoare, ordonatoare, de calmare și de stimulare a energiilor fizice și psihice ale copilului. Forța aceasta, Dalcroze o indică a fi **ritmul**, ce trebuie sesizat prin intelect și concretizat muscular dar în slujba afectivității.

Există mai multe feluri de a preda și de a învăța muzica, dar puține cele care reușesc să îmbine imaginația, creativitatea, concentrarea sau echilibrul într-o serie de activități care să se adreseze tuturor tipurilor de inteligență. Metoda Dalcroze, adusă în țară de asociația *De dragul artei* printr-o serie de ateliere adresate adulților și copiilor, reușește acest lucru.

Metoda Dalcroze urmărește următoarele obiective prin intermediul exercițiilor ritmice:

- Deconectarea musculară și efectuarea unei respirații corecte;
- Respectarea accentelor metrice;
- Reproducerea corectă și conștientă a cantității/calității formulelor ritmice după reacția musculară;
- Conceperea formulelor ritmice pe principiul adității unor mișcări;
- Disocierea și asocierea mișcărilor producătoare de ritm muzical;
- Exerciții cu formule contratimpate, sincopate, anacruze;
- Poliritmii corporale;
- Polimetrii pe orizontală;
- Identificarea vizual-auditivă a măsurilor;

Metoda lui Emile Jaques Dalcroze a creat euritmia, ca fondatoare a dansului modern, arta mișcărilor corporale, expresive, plastice, mișcări ce traduc intențiile abstracte ale muzicii.

Un curs Dalcroze presupune un dialog permanent între educatorul-muzician și copii, mediat de cele mai multe ori de pian, care devine un instrument care povestește/exprimă o multitudine de lucruri (din registrul fizic până la cel emoțional). Se studiază muzica la modul cel mai serios (teorie și practică), dar într-un mod care pune la lucru toate tipurile de inteligență: [muzicală](#), [kinestezie](#), [logico-matematică](#), spațială, [lingvistică](#), interpersonală și [intra-personală](#).

Inteligența lingvistică este stimulată în timpul dialogului dintre educator și copii prin povestiri, îndrumări, întrebările puse și explicațiile date. Ea intervine atunci când copiii discută între ei pentru a inventa, improviza sau crea ceva împreună și atunci când trebuie să traducă un ritm prin alt ritm: cel al limbajului.

Inteligența logico-matematică este solicitată în timpul analizei, atunci când copilul trebuie să raționeze și să transforme senzațiile în abstracții. El pleacă de la un fapt trăit și îl analizează, îl izolează, îl compară și îl generalizează.

Inteligența spațială este solicitată în mod constant în toate etapele unei lecții de ritmică. Copiii evoluează într-un spațiu limitat de patru pereți – și de prezența colegilor lor. Fără să mai vorbim despre mișcare în spațiul personal; trebuie să învețe să gestioneze relația între timp, spațiu și energie. Orice exercițiu care face apel la orientarea în spațiu, face apel la această inteligență și o dezvoltă. La fel și exercițiile de imitare, « în oglindă » sau executate doi câte doi. Exercițiile de imaginație solicită inteligența spațială: când profesorul întreabă, de exemplu, să găsească care mișcare convine unui robot, copilul trebuie să-și reprezinte mental o imagine pe care corpul său o va face vizibilă.

Inteligența intra-personală este utilizată, în primul rând, în timpul oricărui exercițiu de imaginație. Copilul trebuie să găsească în el ideile, imaginile și să le traducă în concret. (...) Ritmica plasează copilul față în față cu el însuși cerându-i un răspuns personal în raport cu muzica, implicând emoțiile și afectivitatea la fel de mult ca și analiza. A se exprima în funcție de muzică incită copilul să distingă și să discearnă propriile sentimente, să le capteze în cadre simbolice.

Copilul face apel la **inteligența inter-personală** în orice moment al lucrului în colectiv. Ritmica se pretează la cooperare mai mult decât la competiție, copiii învățând din exemplul colegilor lor, dar nu tot timpul în mod conștient. Această inteligență socială intră în joc la nivelul cel mai simplu, prin faptul de a împărți același spațiu, adaptându-se la ceilalți indivizi prezenți. Lucrul realizat în doi sau în grup cere o sensibilitate la emoțiile, intențiile și motivațiile celorlalți. La fel, lucrul de improvizație sau de creație realizat în grup solicită și dezvoltă capacitatea de a conștientiza propriul comportament în raport cu celălalt. Copilul învață să aleagă comportamente care favorizează și susțin relațiile pe care dorește să le întrețină cu ceilalți colegi ai lui.

Este evident că **inteligența muzicală** este pe primul loc în timpul unui curs de ritmică! În primul rând, este vorba despre educația muzicală propriu-zisă: să acumulezi cunoștințe relative la acest domeniu. În al doilea rând, ritmica adaugă acestei învățări mijloace de a gândi, reflecta și de a reacționa ca muzician. Inteligența muzicală este angajată într-un dublu sens: pe de o parte, la nivelul cunoștințelor practice și teoretice și pe de alta parte, la un nivel mult mai subtil, inerent muzicii înseși.

Inteligența kinestezică. (...) Ritmica este o pedagogie a muzicii prin mișcare; este la fel de mult o pedagogie kinestezică prin intermediul muzicii. Importanța acestei inteligențe se explică prin convingerea lui Jaques Dalcroze că armonia fizică și facultățile mentale sunt interdependente. Ritmica exploatează tot ce este natural și fundamental în ființa umană: corpul său fizic și aptitudinea pentru mișcare. « (Mary Brice, *Pédagogie de tous les possibles... La rythmique Jaques-Dalcroze*, Ed. Papillon, 2003, Genève).

Metoda Dalcroze poate fi utilizată cu mare succes încă de la grădiniță și există foarte multe jocuri pentru muzică și mișcare pe care le-am prezentat grupei pe care o conduc (Miau-miau, Trei omuleți etc.), iar unul dintre cele mai îndrăgite de copii este jocul *Un pește mic*, pe care o să vi-l prezint.

„UN PEȘTE MIC”

1. Un pește mic, un pește mic/Înoată, înoată, înoată

Un pește mic, un pește mic/Plu, plu, plu

Oh! Nu! Baracuda l-a înghițit.

2. Baracuda, Baracuda/Înoată, înoată, înoată

Baracuda, Baracuda/Plu, plu, plu

Oh! Nu! O caracatiță a înghițit-o.

3. Caracatița, Caracatița/Înoată, înoată, înoată

Caracatița, Caracatița/Plu, plu, plu

Oh! Nu! Un rechin a înghițit-o.

4. Rechinul alb, Rechinul alb/Înoată, înoată, înoată

Rechinul alb, Rechinul alb/Plu, plu, plu

Oh! Nu! Balena l-a înghițit.

5. Balena albastră, Balena albastră/Înoată, înoată, înoată

Balena albastră, Balena albastră.....Uec,

Oh! Nu! Balena a vomitat.

6. Rechinul alb, Rechinul alb/Înoată, înoată, înoată

Rechinul alb, Rechinul alb.....Uec,

Oh! Nu! Rechinul alb a vomitat.

7. Caracatița, Caracatița/Înoată, înoată, înoată

Caracatița, Caracatița.....Uec,

Oh! Nu! Caracatița a vomitat

8. Baracuda, Baracuda/Înoată, înoată, înoată

Baracuda, Baracuda.....Uec,

Oh! Nu! Baracuda a vomitat

9. Un pește mic, un pește mic/Înoată, înoată, înoată

Un pește mic, un pește mic/Înoată liniștit.

Bibliografie:

- **Sisteme de educație muzicală**, Gabriela Munteanu, Ediția a 2-a, București, Editura Fundației România de Măine, 2009;
- **suntparinte.ro**



EVALUAREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. înv. primar Bolca V. Alina, Școala Gimnazială "Avram Iancu" Alba Iulia

Cercetările întreprinse și experiența școlară demonstrează că actul de evaluare devine fecund, realizându-și funcțiile, în procesul didactic, ca acțiune constitutivă a acestuia, menită să furnizeze informații cu privire la desfășurarea procesului și la rezultatele obținute, în vederea perfecționării lui. În didactica modernă este unanim recunoscută necesitatea realizării evaluării în procesul de instruire și educație, astfel încât aceasta să nu se realizeze ca activitate independentă de procesul de instruire, suprapusă acestuia, ci să se integreze în profunzime, organic, în actul didactic însuși. Ceea ce constituie, însă terenul unor confruntări de idei și experiențe este găsirea celor mai eficiente modalități de integrare a actelor evaluative în procesul didactic și realizarea acțiunilor de această natură.

Evaluarea constituie o ocazie de validare a justității secvențelor educative, a comportamentelor procesului didactic și un mijloc de delimitare, fixare și intervenție asupra conținuturilor și obiectivelor educaționale (C. Cucuș)

Actul evaluării reprezintă un proces continuu, formal sau informal, de apreciere a calității, a importanței sau a utilității activității de predare - învățare, proces desfășurat din nevoia cotidiană de selecție, de comparare sau de ameliorare a acesteia. O evaluare corectă presupune definirea și formularea cât mai obiectivă a caracteristicilor procesului evaluat și identificarea celor mai relevante tehnici și instrumente de evaluare.

Acțiunea de evaluare presupune efectuarea a două categorii de operații complementare între ele: una de măsurare a rezultatelor și alta de apreciere a acestora. Măsurarea constă în operația de cuantificare a rezultatelor școlare, respectiv de atribuire a unor simboluri exacte unor componente achiziționale, cantitative și calitative. Măsurarea presupune o determinare obiectivă, prin surprinderea riguroasă a unor achiziții și nu implică formularea unor judecăți de valoare; ea ține mai mult de dimensiunea "impersonală" a educatorului. Aprecierea sau evaluarea propriu-zisă constituie emiterea unei judecăți de valoare, semnificarea unui rezultat observabil dar măsurabil într-un cadru de referință axiologic.

Conceptul de evaluare se evidențiază prin polisemantismul său, datorat numeroaselor sale interferențe cu termeni aflați în domenii situate la mare distanță epistemologică unele de altele: valoare și apreciere în axiologie, măsurare în gnoseologie și matematică etc.

Una din schimbările majore survenite în învățământul românesc o constituie concepția despre evaluare în general și evaluare în ciclul primar în particular.

În cadrul procesului de învățământ, evaluarea își exercită:

- *funcția diagnostică* realizată prin teste de cunoștințe de tip diagnostic;
- *funcția pronostică* realizată prin teste de aptitudini, teste pedagogice de tip criterial, teste de tip normativ;
- *funcția de selecție*, care intervine atunci când se dorește clasificarea (ierarhizarea) elevilor unei clase, școli, la sfârșitul anilor școlari.

Această funcție se realizează prin teste standardizate de tip normativ și oferă mari posibilități unei selecții obiective.

Evaluarea randamentului școlar prin natura ei și prin funcțiile pe care le realizează, nu este o activitate propriu – zisă de predare – învățare, dar se efectuează în sprijinul acestor procese.

Sub raport pedagogic, acțiunile de verificare a pregătirii elevilor au efecte de întărire a achizițiilor învățării prin repetarea și sistematizarea pe care le prilejuiesc, prin contribuția ce o aduc în direcția completării cunoștințelor, precum și în sensul consolidării priceperilor și deprinderilor.

În desfășurarea unor lecții am constatat că întrebările și cerințele cuprinse în conținutul unor probe de evaluare pot constitui puncte de plecare în predarea unei teme, alteleori am văzut posibilitățile pe care le oferă conținutul unei probe de evaluare în direcția activizării elevilor la lecție.

Numele elevului.....

Semnătura părintelui.....

Data.....

Calificativ.....

Test de evaluare

CLR

1. Formează cuvinte unind silabele:

la ne
le na
ca lea

Mi mi
lu me
ur nă

nă lu
la ma
Ne mol

A na
Car lin
Cri men

2. Unește cuvintele cu imaginea corespunzătoare:



unu



Corina



Lică



nouă

3. Transcrie propoziția . Subliniază cuvântul care denumește un animal.

Nicu are un cal la car.



4. Transcrie cuvintele date:

oameni

inima

Manea

**6. Ordonează cuvintele în propoziții. Transcrie propozițiile.**

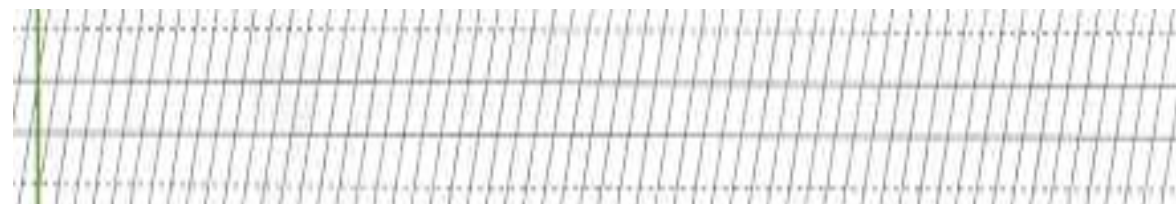
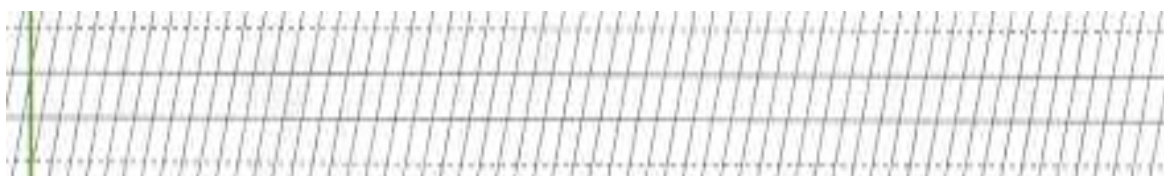
nucă Măriuca o are.



colacul Lorenei albastru este.



e la Alin Nelu.

**OBIECTIVE OPERAȚIONALE**

O1 - să formeze cuvinte cu ajutorul silabelor date;

O2 – să unească cuvintele cu imaginea corespunzătoare;

- O3 – să transcrie o propoziție identificând un cuvânt după regula dată;
 O4 – să transcrie cuvintele date;
 O5 – să scrie cuvântul care denumește imaginea;
 O6 - să ordoneze cuvintele în propoziții și să transcrie propozițiile.

DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ

FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT
Formează corect 12 cuvinte.	Formează corect 8 cuvinte.	Formează corect 4 cuvinte.
Unește 4 cuvinte cu imaginea corespunzătoare.	Unește 3 cuvinte cu imaginea corespunzătoare.	Unește 2 cuvinte cu imaginea corespunzătoare.
Transcrie corect 3 cuvinte date.	Transcrie corect 2 cuvinte date.	Transcrie corect 1 cuvânt dat.
transcrie corect propoziția identificând cuvântul cerut.	Transcrie parțial corect propoziția identificând cuvântul cerut.	Transcrie două cuvinte corect din propoziție.
Scrie corect pentru fiecare imagine cuvântul care o denumește.	Scrie corect pentru două imagini cuvintele care le denumesc.	Scrie corect pentru o imagine cuvântul care o denumește.
Ordonează corect cuvintele în propoziții. Transcrie corect 3 propoziții.	Ordonează cuvintele în propoziție. Transcrie 2 propoziții .	Ordonează cuvintele în propoziție. Transcrie o propoziție.

REZULTATELE PROBEI DE EVALUARE:

Nr crt	Numele elevului	I1	I2	I3	I4	I5	I6	Calificativ
1	A.T.	FB	FB	FB	FB	FB	B	FB
2	B.R.	FB	FB	FB	FB	FB	FB	FB
3	B.A	FB	FB	FB	FB	FB	FB	FB
4	C.B	FB	FB	FB	B	B	S	B
5	C.A	B	FB	FB	FB	FB	B	FB
6	D.D	FB	FB	FB	FB	FB	FB	FB
7	D.C	FB	FB	FB	FB	FB	FB	FB
8	F.M	FB	FB	FB	FB	FB	FB	FB
9	G.C	FB	FB	B	FB	FB	FB	FB
10	G.D	B	FB	FB	FB	B	B	B
11	G.T	FB	FB	FB	FB	FB	FB	FB
12	L.D	FB	FB	FB	FB	FB	FB	FB
13	P.D	B	FB	FB	FB	FB	FB	FB
14	P.M	FB	FB	FB	FB	FB	FB	FB
15	S.R	FB	FB	FB	FB	FB	FB	FB
16	S.P	FB	FB	FB	FB	B	B	FB
17	T.B	FB	FB	FB	FB	FB	FB	FB
18	T.D	FB	FB	FB	FB	FB	FB	FB

CENTRALIZATOR PE CALIFICATIVE

Nr elevi calificativ	I1	I2	I3	I4	I5	I6	Calificativ
FB	15	18	17	17	15	13	16

B	3		1	1	3	4	2
S						1	
I							

GREȘELI TIPICE

- Alcătuirea cuvintelor din silabe date
- Transcrierea propozițiilor
- Ordonarea cuvintelor în propoziții

MIJLOACE DE AMELIORARE

Pentru elevi	Pentru parinti
- exersarea citirii funcționale prin momentul de lectură al fiecărei ore de lb. română, precum și la alte discipline; - munca suplimentară cu exerciții specifice pentru remedierea greșelilor tipice constatate; - dictări, copieri/transcrieri selective; - conceperea și aplicarea unui program de recuperare pentru cei cu rămăneri în urmă; - tratarea diferențiată a elevilor pentru recuperarea rămănerilor în urmă teme independente în clasă, urmate de evaluare/ autoevaluare pentru formarea/ dezvoltarea deprinderii de munca independentă.	- lucru individual prin asistenta sau verificarea acestora - dictări, transcrieri de texte scurte și/sau lungi - exersarea citirii funcționale prin achiziționarea și punerea la dispoziție a unor cărți din seria lecturi pentru copii

BIBLIOGRAFIE

1. Anderson, John R.; Greeno, James G.; Reder, Lynne; and Simon, Herbert A., 2000 - Perspectives on Learning, Thinking, and Activity, Department of Psychology..
2. Allal L., 1999 - L'évaluation des compétences et des processus cognitifs. Modèles, pratiques et contextes, Bruxelles
3. Allport, G.W., 1991 - Structura și dezvoltarea personalității, EDP, București.
4. Ausubel, D., Robinson, F. , 1981 - Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică, E.D.P., București
5. Bandura A., 1971 - Human Agency in Social Cognitiv Theory, American Psyzhologist

LECTURĂ, ... ÎNCOTRO TE DUCI?

Bibliotecar Cărpinișan Alina Elena, Colegiul Tehnic "Ion D. Lăzărescu" Cugir

Motto : "Citește! Citind mereu creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini, din care vei întocmi înțelesul și filozofia vieții"
(Mihai Eminescu)

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Este un act intelectual esențial care trebuie îndrumat și supravegheat în primul rând de familie în colaborare cu biblioteca școlii prin intermediul bibliotecarului. El trebuie să fie un consultant în domeniul lecturii, un liant al interacțiunii disciplinelor școlare și un bun psihopedagog pregătit să răspundă prompt la întrebările puse de cititori. Nicolae Iorga spunea: *"Lectura joacă un rol important în viața copiilor, un rol mult mai mare decât viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire"*

aproape toată viața. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită”.

Ce mai reprezintă lectura pentru elevii școlii românești? Ce impact are lipsa lecturii asupra activității psiho-intelectuale a acestora? Cum îi determină bibliotecarul și profesorul de română pe elevii să citească? Cum îi putem atrage spre universul cărților? Cum încurajăm lectura la elevii noștri?

Din Antichitate până în Evul Mediu, singurul mod de a citi era lectura cu voce tare, pentru sine sau pentru ceilalți. Lectura silențioasă, oculară, era puțin cunoscută și practică.

Motivația unei lecturi cu glas tare în Evul Mediu are și o explicație de ordin practic, aceea că în acea vreme erau puțini știutori de carte iar educația se făcea fie în mănăstiri fie în Universitățile abia înființate.

Mircea Eliade scria: “Citim ca să trecem examene (deci lectura studiului), ca să omorâm timpul (de lectura de loisir) sau citim din profesie (deci lectura informativă). Lectura ar putea fi un mijloc de alimentare spirituală continuă, nu numai un instrument de informație sau de contemplație”.

Istoricii care s-au ocupat de evoluția lecturii în spațiul occidental vorbesc despre o adevărată *revoluție a lecturii* care ar fi avut loc la mijlocul secolului al XVIII-lea. Practicile de lectură se modifică, are loc trecerea de la lectura cu voce tare la lectura silențioasă și rapidă, de la lectura intensivă la lectura extensivă a unor texte aparținând unor genuri diferite. Spre deosebire de **lectura intensivă**, ritualizată, care presupunea frecventarea unui număr redus de cărți religioase, **lectura extensivă** este o lectură desacralizată, profană, o practică individuală exersată în singurătate, o opțiune personală. Treptat lectura se privatizează, devine un act solitar și introvertit, care predispune izolare, la refugiarea în lumea imaginarului. Poetul american Logan Pearsall Smith spunea despre lectură că: “*este un viciu rafinat nepedepsit, aceea egoistă, calmă și durabilă beție. Dincolo de această metaforă a lecturii se pot ascunde reprezentări, atitudini și discursuri despre lectura. Actul lecturii implică puneri în joc a corpului și ale simțurilor. Asocierea, uneori, a cititului cu viciul se datorează atât acestei componente somatice a lecturii, cât și capacității ei de a înflăcără imaginația și de a lansa cititorul în universul secund al ficțiunii*”.

Începând cu mijlocul secolului al XVIII-lea, o întreagă retorică se organizează în jurul ideii că lectura romanului este o experiență distructivă pentru sufletul și corpul femeii.

Lecturile galante erau considerate periculoase mai ales pentru fete, punându-le în primejdie castitatea și puritatea. În această ipostază, cartea este un adevărat seducător, iar lectura asemenea mărului interzis din care Eva îndrăznește să guste și cade în păcat. Comentariile cele mai neliniștitoare la adresa cititului excesiv le găsim în acest secol, care, după cum am văzut, dezvoltase o adevărată obsesie pentru pericolele lecturii. Doctorul Tissot, figura emblematică a discursului împotriva onanismului și lecturii, scrie în anul 1768 un tratat intitulat **De la sante des gens de lettres** (Despre sănătatea oamenilor de litere), în care trece în revistă toate cauzele care afectează și distrug sănătatea omului de litere. Tabloul clinic este devastator, lectorul fiind descris ca un pacient cu simptome specifice: “*de aici bolile nervoase, zdruncinarea nervilor celor ce zăbovesc peste măsura cu cititul cărților*”.

La sfârșitul secolului al XVIII-lea se vorbea în Germania despre lectura în termenii: precum **lesewul** furia de a citi, **lesesucht** pasiunea de a citi și **leserei** foamea de a citi. Acest fenomen, prezent în țările occidentale, trebuie legat de apariția romanului modern, a publicului cititor, a bibliotecilor publice și a unei noi piețe a cărții.

Noul mod de lectură, sentimental și emoțional, exprimă dorința cititorilor de a intra în contact cu lumea din spatele textului tipărit, cu viețile personajelor. Aceasta modalitate de lectură se propagă cu repeziciune în rândul femeilor și al tinerilor din clasa de mijloc, care încep să citească de bună voie, pentru propria lor plăcere, însă neselectiv și cu competențe reduse de lectură. Virulența furiei de a citi i-a alarmat nu numai pe oamenii bisericii ci și pe intelectualii iluminați ai vremii, care pun în circulație un întreg discurs despre pericolele lecturii. Critica împotriva lecturii excesive a vizat în primul rând literatura de ficțiune, romanul sentimental. Ideea centrală era aceea ca femeile și persoanele necultivate nu au putut să-și controleze această dorință de a citi și practică o lectură cu

efecte periculoase, emoțională și empatică, de indentificare cu personajele. Lectura era o activitate normală doar pentru elitele masculine, recomandată doar unui număr restrâns de persoane educate, care dispuneau de un bun control al sinelui. Victimele potențiale ale *furiei de a citi* erau considerate a fi în primul rând femeile, ființe fragile, frivole, incapabile de un autocontrol, prizoniere ale propriilor emoții. Discursul raționalist distinge pe de o parte *lectura bună*, cea a cărților de cultivare a spiritului și, pe de altă parte, *lectura viciu*, cea a cărților aparținând literaturii de ficțiune, a romanului, o lectura nefastă, socialmente inutilă, asociată cu căutarea plăcerii, a distracției, cu lenea și plictiseala.

Lectura rapidă constă în raționalizarea mecanismelor perceptive și ameliorarea comprehensiunii spre a obține performanțe superioare, atât pe plan cantitativ (sporirea vitezei), cât și pe plan calitativ (asimilarea mai eficientă a conținutului).

Este utilizată pentru a citi un roman modern. În asemenea cazuri se recomandă, după Emile Faguet: „A citi lent e principiul de căpetenie, aplicabile în mod absolut oricărei lecturi literare”.

Astăzi nimeni nu se mai plânge de *furia de a citi*, dimpotrivă asistăm la comentarii neliniștitoare despre *criza lecturii*, sau *moartea lecturii*. Tinerii sunt acuzați că nu mai citesc și că stau prea mult pe Internet, că sunt dependenți de lumea virtuală și de realitatea virtuală, vorbindu-se de pericolul noilor tehnologii.

Cererile de lectură și informare ale elevilor pot fi concrete sau tematice, nedefinite, cu un grad de dificultate ridicat. Cele mai multe dintre aceste cereri sunt determinate de cerințele curriculei școlare, de nevoi de realizare a unor referate pentru discipline diferite, ele solicitând un efort de căutare, selectare a informației intermediat de bibliotecar, de competențele acestuia, de managementul îndrumării sistematice și raționale.

Acest lucru se poate realiza când se stabilește o legătură efectivă cu fiecare elev, când bibliotecarul intuiește orizontul de cunoștințe al acestuia, nivelul de percepție, capacitatea de înmagazinare și dorința lui de perfecționare.

Îndrumarea lecturii este de lungă durată și necesită o bună cunoaștere și a particularităților de vârstă și a deosebirilor individuale ale elevilor. Trebuie să țină seama și de starea psihologică a elevilor, a căror sensibilitate se amplifică în funcție de comportarea la rândul lui a bibliotecarului (vorba, gesturi, mișcări etc.), și în același timp nu trebuie omisă și starea de timiditate pe care o are elevul la primul contact cu biblioteca.

“Cartea”, la prima vedere, un cuvânt obișnuit pentru noi toți, cu care ne-am născut, am putea spune. Ei bine, în timp, descoperim, într-un mod involuntar, că în spatele acestei aparențe se află un uriaș sprijin, un element central în crearea unui intelect și un psihic sănătos. Cartea este un profesor al cărui grai ne direcționează spre o gândire rațională, corectă, ne dă posibilitatea de a ne găsi liniștea în cazul unei decăderi nervoase.

Lectura este un mijloc sigur și, prin intermediul căruia poți găsi informații sau, mai mult de atât, un mod prin care te poți destinde, recrea, regăsindu-te în rândurile cărții și găsindu-ți “locul” pentru o anumită perioadă de timp. A citi o carte este o experiență, căci, **a citi** nu reprezintă un simplu act în urma căruia se desprind diverse concluzii, acest proces este o mișcare care duce la o descoperire. Cititul face posibilă construirea unei noi identități personale. Desigur, depinde ceea ce se dorește să se citească, sau “trebuie să se citească”, după cum spun anumiți elevi, care încă nu au avut ocazia de a gusta din plăcerea de a se hrăni cu informații. Această rezervare a anumitor elevi stă la baza interpretării greșite a sfaturilor profesorilor, învățătorilor, chiar cele venite din partea părinților. Aceștia văd în actul de a citi, o obligație, care, odată ce a “virusat” psihicul și mentalitatea acestora, nu mai poate fi redresat sau, în cazuri fericite, poate fi, însă, totul și care poate fi realizat într-un interval mai mare de timp. Nu e loc de nesiguranță în această privință, totul poate fi remediat cu răbdare.

Ne aflăm în mileniul III, într-o lume reală “invadată” și aproape “înlocuită”, de lumea virtuală. Tehnologia este într-un proces continuu al dezvoltării, înlocuind din ce în ce mai mult comunicarea orală cu cea virtuală prin diverse mijloace. Este adevărat, tehnologia are și ea părțile ei bune, ușurând diferite procese și descoperiri ingenioase, însă niciodată nu poate înlocui lectura și “modul tradițional” de deslușire al misterele cărții. Totuși, pentru că trebuie să gândim pozitiv, există și o

parte bună legată de capitolul "Tehnologie". Trebuie să recunoaștem ca, într-adevăr este un mijloc ușor și sigur dacă știi cu exactitate ceea ce vrei să cauți. Prin intermediul lui, avem posibilitatea aprovizionării cărților dorite.

"De ce să mai citim?" Este o întrebare care, din păcate, este rostită de un număr din ce în ce mai mare de tineri, care, din nefericire pentru sănătatea lor rațională, mai mult ca sigur, nu au înțeles, de mici copii fiind, mesajul transmis de carte, de lectura pe care au citit-o, sau în cel mai rău caz, nicidecum nu au citit-o. Elevii din ziua de azi, găsesc variate modalități prin care aceștia reușesc să-și însușească informații, neglijând într-un procent din ce în ce mai mare cea mai importantă resursă de informații, aceasta fiind lectura, respectiv, cartea.

Luând în calcul ultimele statistici privind numărul cărților vândute din librării, procentajul este din ce în ce mai scăzut. Nici numărul cazurilor de împrumuturi ale cărților din biblioteci nu este mai mare, elevii înlocuind această "tradiție" cu accesarea unor site-uri sau lucrări pe care le pot găsi pe internet. Din păcate pentru ei și pentru cultura pe care urmează să o valorifice, să o îmbogățească, aceștia nu sunt conștienți de faptul că aproape niciunul dintre rezultatele găsite pe site-urile accesate nu sunt valabile în ceea ce caută ei; informațiile concrete găsindu-se doar la o "deschizătură de carte", nimic mai mult, nimic mai greu.

Dacă ar putea vorbi, cărțile ne-ar dojeni, iar dacă ar fi însuflețite, ar plânge, privind la cruda realitate din ziua de azi, la inertul viitor, care, dimpotrivă, vrem să fie mai bun, neconștientizând imensele greșeli care se pot comite dacă nu se apelează la ajutorul celui mai important prieten, profesor, îndrumător - **CARTEA**. Dacă stăm să analizăm această problemă, prezentul impas va deveni unul major, ducând la un moment în care civilizația umană va suferi o schimbare radicală negativă, legat de sănătatea psihicului oamenilor dar și de comportamentul acestora. Atunci, cu siguranță, ne vom întreba: "Lectură, încotro te-ai dus?"

Așadar, lectura este indispensabilă în operațiunea pregătirii, operei literare pentru momentul contemplării estetice; astfel "*opera literară este scoasă din starea ei pasivă, fiind actualizată, readusă în starea de prezență activă a conștiinței cititorului*". Lectura este un sport care te transformă ca om, ca ființă rațională și care îți dă posibilitatea de a-ți dezvolta capacitatea unei gândiri nemărginite. Deci, dacă vrem ca mereu să fim în formă, o carte citită reprezintă câte un progres extrem de important în devenirea unui campion.

BIBLIOGRAFIE

1. ELIADE, Micea. *Cărți pascale sau despre necesitatea unui manual al perfectului cititor. Drumul spre centru*. București: Editura Univers, 1992, p.117, p.119-121, p.125-126.
2. OFRIM, Alexandru. *Viciul lecturii*. În: *Dilematica*, II, 2007, Nr. 8, p.23.
3. SÂRGHIE, Anca. *Introducere în Psihopedagogia Lecturii și a Studiului*. Sibiu: Editura Alma Mater, 2002, p. 48.
4. FAGUET, Emile. *Arta de a citi*. București: Albatros, 1973, p. 74-76.

IMAGINEA DE SINE ȘI STIMA DE SINE PROIECT EDUCAȚIONAL

Prof. Psih. Filimon Ana-Maria, Școala Gimnazială „Nicolae Drăgan” Galda de Jos

ARGUMENT

În viață omul este pus în fața unor evenimente și provocări cu o puternică încărcătură emoțională, care îi pun la încercare abilitățile de adaptare. Vor face față evenimentelor și provocărilor oamenii care-și găsesc echilibrul mental, emoțional, au o stimă de sine crescută și au încredere în ei, nu doar cei cu abilități intelectuale foarte bine dezvoltate. Abilitățile intelectuale sunt foarte importante în obținerea unor rezultate bune în unele domenii, dar nu este suficient pentru

o bună adaptare și nici nu asigură succesul în viață, imaginea și stima de sine constituind o sursă de informații esențială pentru supraviețuire.

Pentru supraviețuire, pentru o bună adaptare omul trebuie pregătit încă de mic copil. Școala este mediul social în care copiii au ocazia să interacționeze cu ceilalți copii în mai mare măsură decât în familie, având posibilitatea să învețe sistematic despre comportamente sociale adecvate și să își dezvolte încrederea și stima de sine. Profesorii și diriginții ajută elevii să-și dezvolte optim competențele sociale, care facilitează manifestarea unor comportamente adecvate și acceptate din punct de vedere social, și care au consecințe pozitive asupra celor implicați - copii și adulți - în așa fel încât, să permită atingerea propriilor scopuri cu respectarea nevoilor celorlalți.

Prin activitatea din școală elevii învață nu numai despre regulile sociale și modul de interacțiune cu ceilalți, ci și despre manifestarea adecvată a stimei și a încrederii în sine.

Rezultatele pozitive sunt influențate și de relația profesor-elev. Este foarte important ca profesorul și dirigințele să identifice mijloacele prin care să prevină dezvoltarea deficitară a competențelor sociale și a stimei și încrederii în sine în perioada școlară, știindu-se că aceasta are efecte negative asupra adaptării copiilor în adolescență sau în viața adultă.

SCOPUL PROIECTULUI

Dezvoltarea capacității de autocunoaștere/intercunoaștere și atitudinii pozitive față de sine.

OBIECTIVELE PROIECTULUI

Obiectivele proiectului vizează următoarele aspecte:

- O1** – să stabilească caracteristicile personale și caracteristicile colegilor
- O2** – să înțeleagă sensul conceptelor de: imaginea de sine, stima de sine
- O3** – să evalueze atitudinea sa față de sine
- O4** – să recunoască caracteristicile copilului cu o stimă de sine pozitivă/cu o stimă de sine scăzută
- O5** – să identifice modalitățile de dezvoltare a imaginii de sine
- O5** – să-și dezvolte stima de sine.

COORDONATORI PROIECT

Director Profesor

Director Adjunct Profesor

Profesor Psiholog

COLABORATORI PROIECT

Profesori Diriginți

ORGANIZATOR: Școala Gimnazială „Nicolae Drăgan” Galda de Jos

GRUPUL ȚINTĂ

Elevii din ciclul gimnazial (grup de 15 elevi) proveniți din medii dezavantajate.

DOMENIUL: Consiliere și orientare

TIPUL ACTIVITĂȚII : local

DURATA PROIECTULUI

Proiectul se va derula pe parcursul întregului an școlar 2017-2018.

LOCUL DE DESFĂȘURARE

Laboratorul AEL.

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

<u>Nr.crt.</u>	<u>Luna</u>	<u>Activitatea</u>	<u>Responsabil</u>
<u>1.</u>	<u>Septembrie</u>	Anunțarea și promovarea proiectului la nivelul școlii.	Dir. prof. Dir. Adj.prof. Prof. Psih. Diriginții

<u>2.</u>	<u>Octombrie</u>	Discuții cu diriginții și conducerea școlii privind elevii proveniți din medii dezavantajate. Realizarea unei baze de date cu elevii incluși în proiect.	Dir. prof. Dir. Adj.prof. Prof. Psih. Diriginții Reprezentant asistență socială- Primăria Galda de Jos
<u>3.</u>	<u>Noiembrie</u>	Ce este imaginea de sine și stima de sine?	Dir. prof. Dir. Adj.prof. Prof. Psih. Diriginții
<u>4.</u>	<u>Decembrie</u>	Autocunoașterea-primul pas spre autoeducație.	Dir. prof. Dir. Adj.prof. Prof. Psih. Diriginții
<u>5.</u>	<u>Ianuarie</u>	Suntem valoroși și unici. Harta inimii.	Dir. prof. Dir. Adj.prof. Prof. Psih. Diriginții
<u>6.</u>	<u>Februarie</u>	Portretul copilului cu o stimă de sine ridicată. Portretul copilului cu o stimă de sine scăzută.	Prof. Psih. Diriginții și învățătorii
<u>7.</u>	<u>Martie</u>	Consecințele imaginii de sine negative.	Dir. prof. Dir. Adj.prof. Prof. Psih. Diriginții
<u>8.</u>	<u>Aprilie</u>	Experiențe ce determină o stimă de sine scăzută.	Dir. prof. Dir. Adj.prof. Prof. Psih. Diriginții
<u>9.</u>	<u>Mai</u>	Experiențe ce determină o stimă de sine ridicată.	Dir. prof. Dir. Adj.prof. Prof. Psih. Diriginții
<u>10.</u>	<u>Iunie</u>	Raport anual privind finalizarea proiectului educațional.	Dir. prof. Dir. Adj.prof. Prof. Psih. Diriginții Reprezentant asistență socială- Primăria Galda de Jos

REZULTATE AȘTEPTATE

În urma acestor activități este de așteptat ca elevi să dezvolte capacități de autocunoaștere/intercunoaștere și atitudine pozitivă față de sine.

PRODUSE FINALE

Realizarea de portofolii cu activitățile elevilor.

MEDIATIZAREA PROIECTULUI

Afișe

Presă

IMPACT asupra:

Cadrelor didactice/ diriginților, elevilor, părinților și comunității: prin formarea imaginii de sine și a încrederii în sine, primordiară în viața cotidiană, ca viitori adulți.

STUDIU-MANAGEMENTUL AGRESIVITĂȚII LA VÂRSTA ȘCOLARĂ MICĂ

Înv. Gligor Dana, Școala Gimnazială Cîmpeni

Agresivitatea este din ce în ce o problemă tot mai mare și mai des întâlnită în zilele noastre și în mediul școlar. Ea este asociată de cele mai multe ori mediului social în care copiii se nasc și trăiesc, mediul social ce cuprinde familia, zona de reședință, grădinița, școala etc. Desigur, agresivitatea are și o componentă genetică specifică fiecărei persoane însă această componentă este încurajată sau nu de mediul social în care copilul și viitoarea persoană matură își desfășoară activitatea zilnică.

Agresivitatea este o problemă cu care se confruntă părinții, cadrele didactice și mai apoi societatea fiind o problemă cu care se confruntă întreaga lume indiferent de nivelul de trai. Comportamentul agresiv al copiilor este studiat de mulți specialiști, care au încercat să găsească diferite metode prin care să se intervină asupra corectării acestuia, mai ales că un număr tot mai mare de elevi prezintă un comportament agresiv. De aceea se consideră că este important să se identifice cauzele agresivității:

- factori genetici/ temperamentali;
- factori fizici: agresivitatea poate apărea ca urmare a nesatisfacerii unor trebuințe primare de sete, foame, oboseală;
- abuzuri fizice, psihice asupra copilului;
- climat familial deficitar: violență în familie, consumul de alcool, divorțul;
- comportamentul agresiv generat în urma unui stil dur, autoritar de educație;
- mediul social: mass-media;
- dorința de a atrage atenția;

Un rol deosebit de important în prevenirea și combaterea agresivității îi revine familiei, aceasta fiind pentru copil primul mediu în care se stabilește un climat psihoemoțional cu tipuri expresive de comunicare și acțiune în interior și în relațiile cu mediul înconjurător. Când comportamentul agresiv al copilului apare de timpuriu, părinții trebuie să fie primii care să ia măsuri preventive și terapeutice de corectare a acestuia, deoarece în caz contrar îi vor lipsi copilului abilitățile sociale și emoționale datorită cărora se poate integra în grup și își construiește relații de comunicare, socializare și prietenie.

Școala reprezintă un principal factor educativ, care contribuie la formarea comportamentului elevului prin seria de acțiuni educative, prin cadrele didactice, care sunt modele pentru copii. Profesorul are puterea și inițiativa în clasă; el este cel care are prioritate în comunicare și manifestare; dacă profesorul adoptă un stil democratic, el va permite negocierea regulilor cu elevii; dacă profesorul este autoritar, elevii vor reacționa la conduitele adultului, inclusiv prin manifestări violente.

Între școală și familie este foarte important să existe un parteneriat, comunicarea fiind esențială. Părinții trebuie informați cu privire la comportamentul, atitudinea elevului față de profesori, colegi. Fenomenul violenței școlare trebuie analizat în contextul apariției lui. A gândi strategii, proiecte de prevenire a agresivității înseamnă a lua în considerare toți factorii (sociali, familiali, școlari, de personalitate) ce pot determina comportamentul violent al elevilor. Școala poate juca un rol important în prevenirea agresivității elevului. Câteva metode/soluții care pot fi aplicate în acest sens:

- Este important să stabilim reguli clare de comportament, pe care copii să le cunoască, împreună cu consecințele încălcării lor, acestea pot fi stabilite împreună cu ei;
- Să identificăm cauzele agresivității și să evităm motivele de criză. La copiii mici, atenția poate fi distrasă mai ușor, prin arătarea unei jucării preferate, atragerea într-un joc nou.
- Să lăudăm și să încurajăm interacțiunea dintre elevi;
- Să evităm etichetările, de genul „copil rău”, „copil neascultător”, „copil nepoliticos”;
- Utilizarea întăririi pozitive – o întărire pozitivă care urmează unui comportament are drept

rezultat sporirea frecvenței comportamentului respectiv. Întăririle pozitive pot fi: un zâmbet, o îmbrățișare, un dar, un privilegiu (de exemplu vizionarea unei emisiuni preferate). Trebuie precizat faptul că un comportament nou este cel mai bine să fie întărit imediat ce acel comportament a fost realizat.

În creșterea și educarea unui copil, atât în școală cât și în familie, e bine să se țină seama și de următoarele sugestii:

- Orice copil are un loc al său la școală. Copiii trebuie să înțeleagă că la școală este loc pentru toți.

- Când copilul trăiește în dreptate, el învață să fie cinstit. Atunci când este vorba de reguli disciplinare ele trebuie aplicate la fel pentru fiecare copil. Astfel se menține un câmp relațional dezirabil și constructiv.

- Un copil certat în permanență învață să se simtă vinovat. Cadrul didactic trebuie să critice faptele negative ale copilului și nu pe acesta, mai degrabă să evidențieze anumite gesturi anterioare pozitive care pot fi asociate cu cele negative: „Data trecută ai făcut așa... și a fost bine cum ai procedat.”

- Un copil tratat cu ostilitate riscă să devină bătaș. În urma unui conflict trebuie să se medieze conflictul și să se obișnuiască copiii să-și ceară iertare și să accepte scuzele.

- Un copil încurajat să ia inițiativă va avea stimă de sine. Astfel cel mai mic gest de inițiativă din partea fiecărui copil trebuie valorificat pentru ca ele să se repete și treptat să contribuie la stima de sine a copilului.

Pentru înlăturarea comportamentului agresiv din rândul elevilor, am utilizat în mare parte metodele și soluțiile prezentate, dar cu bune rezultate, pe lângă acestea și „Oglinda comportamentului meu”. Pe parcursul unei luni, am realizat un panou, intitulat astfel, acesta a fost structurat pe zile și ore. Fiecare comportament neadecvat al copilului a fost notat pe acel panou cu o bulină neagră (poziționată în dreptul orei la care copilul a manifestat un comportament agresiv). Comportamentul pozitiv și faptele bune ale copilului au fost notate cu o bulină roșie. Elevii au înțeles faptul că, la sfârșitul unei săptămâni de școală, dacă pe panoul lor nu se va afla nici o bulină neagră, adică dacă nu au manifestat nici un comportament agresiv, vor fi recompensați cu o activitate preferată și propusă de ei. Panoul a avut în centru un personaj preferat de către aceștia.

Instituțiile de învățământ ar trebui să ofere un climat psiho-social stabil, încercând să evite tensiunile de orice fel. Copiilor trebuie să li se explice că cel mai bun mod de rezolvare a problemelor este de a discuta, de a dezbate, nu de a apela la violență. Violența și agresivitatea nu trebuie încurajate nici în familie și nici în grădiniță sau școală. Părinții și cadrele didactice au un rol decisiv, atât în rezolvarea conflictelor, cât și în eliminarea riscurilor ce pot declanșa apariția acestora. Numai acționând împreună se poate obține efectul dorit: îndepărtarea agresivității și violenței de sufletele pure ale copiilor.

Viitorul și educația copiilor noștri stă în mâinile noastre, stă în puterea noastră de a-i ajuta, ei sunt moștenirea noastră, sunt tot ce lăsăm în urmă, prin ei se vede ceea ce am întreprins noi în această lume.

Bibliografie:

1. Neculau, A., Zlate, M., *Clasa de elevi ca formațiune psihosociologică, Psihologia educației și dezvoltării*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971
2. Ferreol G. și Neculau A.: *Violența. Aspecte psihosociale*, Editura Polirom, 2003.
3. Lucrările Conferinței Naționale: „*Urmele dascălului în universul copilului. Formare pentru dezvoltare*”, Editura Risoprint.
4. Cristina Neamțu: *Devianța Școlară*, Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor, Editura Polirom, 2003.

STUDIUL ELEVULUI- PARTENERUL DASCĂLULUI

Înv. Marc Aurica, Școala Gimnazială Cîmpeni

Îndemnul adresat în urmă cu două secole de Jean Jacques Rousseau ”începeți dar prin a vă cunoaște copiii” se află și astăzi la temelia educației. Acesta induce ideea ca fiecare dascăl să-și cunoască bine elevii din punct de vedere biopsihic, ceea ce constituie pentru acesta un ghid permanent al propriului demers educațional. În funcție de particularitățile individuale ale copiilor se ierarhizează și se exercită influențele pozitive asupra elevilor spre a-i determina să participe activ și conștient la propria formare.

Principalul scop urmărit prin cunoașterea elevilor este acela de a descoperi imensul lor potențial, spre a-l valorifica în modelarea personalității fiecăruia și totodată, descoperind copilul real, va stabili ușor punți de legătură între învățător, elev și părinții acestuia, între elev și ceilalți elevi. Asemenea interacțiuni determină un climat psiho-social în cadrul lecțiilor care poate favoriza sau defavoriza optimizarea predării și învățării și educatorul va avea controlul asupra personalității fiecărui elev în parte și a colectivului în totalitatea lui. Este necesară astfel găsirea celor mai bune metode de cunoaștere a căror efect este condiționat și potențat, de înțelegerea, respectul și căldura sufletească față de copii. Reușitele vor fi cu atât mai mari cu cât pătrundem mai adânc în viața elevilor noștri, le cunoaștem stările sufletești, slăbiciunile inerente, strădaniile, năzuințele lor personale. Reușita școlară reprezintă raportul dintre efectul obținut și efortul depus în procesul de învățământ, eficiența activității didactice. Factorii și cauzele perturbării eficienței activității didactice pot fi structurați în funcție de următoarele instanțe: elev, cadru didactic, școală, mediu socio-familial.

Cauze care țin de elev:

- starea de sănătate, unele deficiențe senzoriale sau/și tulburări de personalitate ;
- deficiențe în dezvoltarea fizică a elevilor;
- dificultăți de adaptare a unor elevi la regimul școlar ;
- supraîncărcarea cu activități școlare și extrașcolare ;
- nerespectarea unui regim rațional de muncă și odihnă, etc.

Cauze care țin de cadrul didactic :

- dozarea defectuoasă în timp a conținutului programelor și manualelor școlare;
- supraîncărcarea elevilor cu teme pentru acasă;
- orare defectuos întocmit, fără respectarea curbilor de efor zilnic și săptămânal;
- oboseala pricinuită elevilor din cauza nerespectării de către cadrele didactice a diferențelor individuale, etc.

Stilul dascălului la clasă trebuie să fie democratic, pentru ca :

- elevului să i se permită să fie activ, atent pe tot parcursul activității ;
- atmosfera din clasă să fie de cooperare, de respect, de toleranță ;
- să sprijine elevii, să le dirijeze activitatea, să permită fiecărui elev să lucreze în ritmul său ;
- să determine elevii să gândească, să comunice, să pună întrebări, să răspundă ;
- să aplice metode didactice pentru elev, prin elev și împreună cu elevul.

În funcție de stilul adoptat elevii se vor implica activ, își vor dezvolta încrederea în forțele proprii, vor învăța să asculte și să respecte opiniile celorlalți, vor deveni parteneri ai dascălului, întreaga clasă devenind o comunitate liberă și eficientă. Nu este suficient să știi cum și ce să comunici și nici să cunoști bine elevii. Un dascăl bun se caracterizează prin empatia, prin capacitatea de a sesiza și înțelege nevoile și problemele elevilor, de a se identifica cu ei, adaptându-și comportamentul didactic și afectiv la cerințele lor, bucurându-se odată cu ei de succesele obținute.

Chiar din start este bine să descoperim trăsăturile de personalitate și de comportament, ca să știm care elevi sunt activi sau inactivi, timizi, îndrăzneți, ordonați, dezordonați, interesați, dezinteresați, atenți, neatenți pentru a putea urmări evoluția lor până la sfârșitul claselor primare. Nu trebuie să uităm că în relația dascăl-elev folosirea cu tact a disciplinei , fără să îngreiească libertatea

elevului, va avea un efect constructiv asupra acestuia. Elevul trebuie lăsat să comunice liber în legătură cu ceea ce a înțeles din lecție, să explice cu cuvintele sale, dascălul dând astfel frâu liber creativității și inteligenței elevului. E bine ca dascălul să știe că succesul activității instructiv-educative este determinat și de natura și calitatea relațiilor sale cu elevii clasei, de caracterul relațiilor pe care le cultivă în rândul elevilor. Trebuie eliminată rigiditatea "distantă", care ne îndepărtează de elevi. Obținerea succesului școlar presupune o adaptare cu dublu sens: pe de o parte a copilului la activitatea școlară, iar pe de altă parte a școlii la factorii interni ai acestuia. Un rol hotărâtor îl constituie necesitatea adaptării activității didactice, a conținutului ei, a metodelor folosite și a formelor de desfășurare, la particularitățile elevilor sau grupului de elevi. Cunoașterea particularităților psihofizice ale elevilor reprezintă condiția necesară adaptării strategiilor de tratare diferențiată a elevilor.

Reușitele noastre vor fi cu atât mai mari, cu cât pătrundem mai adânc în viața elevilor noștri, le cunoaștem stările sufletești, slăbiciunile, năzuințele personale. Înțelegerea aprofundată a intereselor personale, motivația intrinsecă îl transformă pe elev din obiect al instruirii în subiect al propriei formări, ceea ce atrage după sine succesul care corelează pozitiv cu performanța școlară, cu satisfacția în muncă și cu dorința de a învăța din ce în mai bine. În acest fel din scop și rezultat al activității, acesta devine un mijloc de progres școlar.

Bibliografie:

Cucoș, Constantin; Cosmovici, Andrei, *Psihopedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1998.

Revista "Învățământul primar", nr. 2-3, Editura Miniped, București, 2004.

Marin Stoica, *Pedagogie școlară*, Ed.Gh.Alexandru, 1995.

FIȘĂ DE LUCRU - "TEXTUL NONLITERAR" LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA A III-A

Prof. inv. primar Alecușan Elena-Gabriela, Școala Gimnazială Axente Sever Mănărade

1. Citește cu atenție textele de mai jos:

A.Peștera "Huda lui Papară" În județul Alba, comuna Sălciua, satul Sub Piatră, se află cea mai lungă peșteră din Munții Trascăului. Lungimea totală a peșterii este de 5 200 m. Aici se află cea mai mare colonie de <u>lilieci</u> din Europa. În peșteră se mai găsesc melci, păianjeni, precum și diverse rozătoare. Ploile torențiale sau topirea bruscă a zăpezii duc la inundarea zonelor învecinate. În prezent peștera nu mai poate fi vizitată, fiind în curs de amenajare. Turiștii care ajung în zonă pot admira bisericuța din lemn construită în jurul anului 1300, precum și Mănăstirea "Cuvioasa Paraschiva". (Sursa: wikipedia.org)	B.Balaurii din "Huda lui Papară" Flăcăii și fetele din Sălciua se adunau duminicile și în zilele de sărbătoare la joc. Uneori, unii dintre băieții cei mai frumoși, jucând fetele strigau: "Sus, mai sus / Sus, mai sus /Pân' la Hudă dă-mă dus!" Ei se ridicau cu fetele în înaltul cerului, într-un vârtej misterios și dispăreau pentru totdeauna. Bătrânii spuneau că aceia nu erau feciori adevărați, ci balaurii din peșteră care răpeau fetele cele mai frumoase din sat. De parcă paguba nu era de ajuns, atunci când balaurii se scăldau în peșteră, apa se revărsa peste pământurile sătenilor și le producea mari pagube. Pentru a scăpa de balauri, localnicii au construit o bisericuță din lemn unde să se roage, bisericuță care poate fi vizitată și astăzi. (Poveste populară culeasă de la Leombrea Simion)
--	---

2. Scrie în dreptul fiecărui enunț simbolul unuia dintre textele de mai sus (A), respectiv (B):

Textul conține informații precise. ☐

Aspectele din realitate se îmbină cu cele imaginare.

Scopul principal este să impresioneze, să sensibilizeze cititorul. ☐

Rolul acestui text este de a informa cititorii. ☐

3. Încercuiește varianta corectă de răspuns:

Textul Huda lui Păpară este un text literar/nonliterar.

Textul Balaurii din Huda lui Păpară este un text literar/nonliterar.



„ATELIER DE CREAȚIE ȘI COEZIUNEA GRUPULUI”

Prof. Popa Diane, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Alba Iulia

În calitate de cadru didactic formezi copiii gustul pentru activități care le face bine atât lor pe plan personal, cât și celorlalți. Iar atelierele de creație în aer liber permit acestora să se manifeste liber, să se încarce energetic și spiritual.

O altă dimensiune importantă a atelierului de creație este cea educativă. Acesta reprezintă nu doar un mijloc de dezvoltare și valorificare a creativității, ci și o formă de învățare prin acțiune practică, care poate genera dobândirea de cunoștințe și abilități. Atât **învățarea inductivă**, care pornește de la situații generale – sau de la cunoștințe teoretice – transpuse apoi în activități practice specifice, cât și **învățarea deductivă**, care pornește de la exemple particulare pe care apoi le transpune în norme generale sau în concepte teoretice, atelierul de creație în aer liber este o metodă abordabilă de a învăța. Atelierul nu reprezintă un spațiu rigid, formal, ci are farmecul flexibilității, al alegerii libere pe parcursul activităților sale, ceea ce îl face atractiv, învățarea fiind un rezultat al implicării și nu un scop în sine al acesteia.

Motive și rezultate care decurg în urma realizării unui atelier de creație: 1. Elevul învață să aprecieze lucrurile pe care le are și să se bucure chiar și de mărunțisuri; 2. Obține abilități de comunicare și relaționare socială care îi vor fi utile pe viitor; 3. Prin lucrul în echipă își creionează mai bine setul de valori după care se conduce în viață; 4. Își formează abilități de lider, dobândește o capacitate mai bună de a lua decizii; 5. Își formează prieteni noi; 6. Îi crește încrederea în sine și se simte util; 7. Își petrece timpul într-un mod cât se poate de plăcut învățând lucruri noi. În concluzie, valoarea activităților în cadrul unui atelier de creație are următoarele implicații în dezvoltarea personalității copilului:

- copilul trăiește sentimentul că e acceptat de grup, ca face parte din grup și aderă la cerințele și valorile acestuia;
- subiectul participant la grup trăiește sentimentul că nu este singur, că trăirile lui au fost la un moment dat asemănătoare cu ale celorlalți și că este acceptat.
- acest lucru creează premisele necesare creșterii stimei de sine, speranța în recuperare și îmbunătățirea vieții lui emoționale;
- grupul din timpul atelierului de creație este terapeutic în măsura în care îi permite copilului să-și exprime emoțiile și trăirile și îi furnizează un feedback față de acestea;

Cât privește valoarea psihoterapeutică a unui atelier care implică grupul am putea recurge la câțiva factori terapeutici implicați în ameliorarea psihologică pe care scriitorul și psihoterapeutul de succes, Irvin Yalom, le-a redat în cartea: ***The Theory and Practice of Group Psychotherapy*** sunt:

1. **Inducerea speranței pentru schimbare** (un factor ușor de găsit în condiții tensionate determinate de examene care pot influența traseul profesional, conflicte care afectează întregul grup sau luarea unor decizii care ar fi în beneficiul tuturor);
2. **Universalitatea** (sentimentul acut al unicității proprii suferințe și experiențe va fi diminuat

- prin intermediul intervenției în grup, aceasta va ajuta la descoperirea că ceea ce ne aseamănă este mult mai consistent decât ceea ce ne separă și ne diferențiază)
3. **Informarea** (nu face parte din procesul psihoterapeutic, dar totuși membrii învață direct din activitatea grupului, despre dinamica proceselor interpersonale, despre semnificația unor simptome și metode de a le face față)
 4. **Altruismul** (Grupul este cadrul în care membrii se pot ajuta reciproc, în funcție de tematică și ghidarea adultului)
 5. **Recapitularea corectivă a relațiilor** (Conducătorul grupului va ajuta membrii să înțeleagă impactul experiențelor personale asupra personalității lor. Scopul este evitarea repetării inconștiente a modelelor interactive din trecut în cadrul relațiilor interpersonale actuale)
 6. **Îmbunătățirea aptitudinilor de socializare** (grupul de intervenție e un grup social cu reguli prestabilite, cea mai importantă dintre aceste reguli este oferirea de feedback constructiv)
 7. **Comportamentul imitativ** (grupul asigură un proces de modelare, observare și de imitare a celorlalți membri, prin împărtășire personală și suportul celorlalți)
 8. **Învățarea interpersonală** (fiecare participant va oferi și va primi feedback, în acest fel reușind să dobândească un nivel ridicat de autocunoaștere)
 9. **Coeziunea grupului** (Coeziunea grupului se referă la suportul și încurajările reciproce)
 10. **Catarsisul** (o poveste împovărată împărtășită în cadrul unui grup suportiv stimulează eliberarea emoțională)
 11. **Factori existențiali** (Se referă la acceptarea de către membrii grupului a unor adevăruri mai puțin evidente, cum ar fi faptul că durerea și moartea sunt inevitabile, „că indiferent cât de mult aș încerca să mă apropiu de ceilalți sunt practic singur, că viața nu are un sens dacă nu îi dau eu un sens, că am libertatea să dau vieții mele orice sens doresc, că eu și numai eu sunt responsabil pentru viața mea indiferent cât de mult ajutor cer și primesc de la ceilalți etc.”)

Data: 23- 26 aprilie 2018

Tehnica de grup utilizată: Creativitate cooperantă

Participanți: 50 elevi

Locul: Școala Gimnazială „Avram Iancu” din Alba Iulia

Scopul: Coeziunea grupului

Am realizat o activitate de coeziune a grupului cu ocazia „Școlii Altfel” în 26 aprilie 2018. Elevii din clasa a VI-a C nu manifestau semne că ar fi un grup unit. Cei din clasa a VI-a A dovedeau același comportament de neadeziune. Astfel că, împreună cu doamnele diriginte: Mocanu Anca (clasa a VI-a A) și Alina Moldovan (clasa a VI-a C), am organizat un atelier de creație în aer liber.

Am cerut copiilor să aducă roți de cauciuc, vopsea, sprayuri graffiti și pensule. Au vopsit roțile la început fiecare în micul lor grup, apoi au început încet-încet să împrumute culori, materiale etc. de la celelalte echipe. După această activitate, la trei zile diferență, am organizat tot în curtea școlii jocuri folosind roțile vopsite și două mingi. Elevii au fost împărțiți în două echipe cu membri atât din A cât și din C. La finalul activității de recreere, elevii nu au mai resimțit diferențe între ei.

După aceste evenimente, aceeași elevi au plantat flori în „ghivecele” roți, pregătite cu atâta entuziasm și talent de fiecare grup. Acum roțile înfrumusețează spațiul verde din fața ferestrelor școlii.

Am folosit acest pretext pentru ca elevii care manifestau un comportament agresiv verbal sau fizic față de colegii lor să experimenteze un context în care să învețe să ia în calcul și preferințele personale ale celuiilalt, că temperamentul poate fi controlat și pot fi puse în valoare calitățile native



ale fiecăruia.

Experiența de viață, studiile și experiența profesională a dascălilor cu care au intrat elevii în contact când au primit sarcinile de lucru și-au spus cuvântul. Astfel, cei care în mod repetat manifestau reticență la îndeplinirea sarcinilor s-au arătat interesați, au luat parte la activitatea de decorare a roților, au cumpărat produsele necesare atelierului, s-au integrat în echipele participante la concursurile sportive ce implicau produsele realizate de ei (roțile vopsite și decorate).

Prin urmare, atât la începutul activității, cât și pe parcurs elevii au acceptat rolul „vindecător” al grupului, și-au exercitat dreptul de a fi ascultați, de a juca un rol în planificarea activităților grupului, de a se simți liber să propună sugestii și de a le fi respectate opiniile.

Grupul „reprezintă un sistem de suport și o oglindă care permite conștientizarea blocajelor personale și depășirea lor. Nicio terapie nu își propune să-i schimbe pe cei care nu sunt prezenți, scopul este acela ca schimbarea să se producă în modul cum persoana aflată în terapie se raportează la cei din jur.” În acest context, grupul elevilor implicați au facilitat primirea unui feedback obiectiv legat de propria atitudine și de modul cum a fost primită de ceilalți. S-a testat realitatea percepută de ei în acest microunivers. Copiii implicați în activitățile de atelier au experimentat de-a lungul a patru zile:

- Fenomenologia rușinii;
- Câștigarea stimei și a încrederii în sine;
- Rezolvarea unor stări conflictuale: interioare sau exterioare;
- Conștientizarea și aducerea propriei persoane în prezent aici-și-acum.
- Revenirea la copilărie prin artă și joc.

Bibliografie:

1. Irvin, YALOM, Modyn, LESZCZ, *The Theory and Practice of Group Psychotherapy*, 5th Edition, published by Basic Groups, member of Perseus Books Groups, New York, 2005;
2. **Foulkes Lectures, as published in *Group Analysis*, with responses, 2015;**

Webografie:

3. <http://www.la-psiholog.ro/info/psihoterapia-de-grup>; accesat 13.05.2018, orele 16.50;
4. <http://psiconcept.ro/psihoterapie-de-grup>; accesat 13.05.2018, orele 17.00.

„PROIECTUL” - METODĂ ACTIV- PARTICIPATIVĂ

Profesor înv. primar Șovrea Maria, Școala Gimnazială "Ion Bianu" Valea Lungă

Proiectul reprezintă o „activitate de evaluare mai amplă care începe în clasă, prin definirea sarcinii de lucru, se continuă acasă, timp în care elevul se consultă cu profesorul, și se încheie tot în clasă prin prezentarea în fața colegilor a produselor realizate sau a unui raport asupra rezultatelor obținute”.

Proiectul este un proces în care elevii investighează, descoperă, prelucrează informații, sunt actori cu roluri multiple, experimentează, cooperează, etc., și în același timp este un produs care reflectă efortul individual, de grup, reprezintă expresia performanței individuale și de grup, constituie dovada implicării personale și a interesului pentru împlinirea unui parcurs colectiv.

Pentru folosirea cu succes a acestei metode de evaluare sunt necesare obligatoriu anumite condiții: tema să prezinte interes pentru subiectul respectiv; elevii să cunoască și să fie informați unde vor găsi sursele bibliografice și resursele materiale; să fie nerăbdători să finalizeze produsul; produsul elevilor să fie prezentat/susținut în fața colegilor.

De asemenea, pentru realizarea proiectului se urmăresc etapele de realizare a acestuia: alegerea temei, planificarea activităților, desfășurarea activităților, realizarea materialelor, prezentarea rezultatelor activității, evaluarea activității de ansamblu, a modului de lucru și a produsului realizat.

Metodele tradiționale de învățare - evaluare constituie, în prezent, elementele dominante în desfășurarea procesului de evaluare. Pornind de la această evaluare obiectivă, strategiile moderne de

evaluare caută să accentueze acea dimensiune a acțiunii evaluative care să ofere elevilor posibilități variate de a demonstra ceea ce știu (ca ansamblu de cunoștințe), dar, mai ales, ceea ce pot să facă (priceperi, deprinderi, abilități). Acest lucru se poate realiza prin utilizarea metodelor complementare de evaluare, al căror potențial formativ susține individualizarea actului educațional prin sprijinul acordat elevilor.

O metodă modernă și eficientă ce permite o apreciere complexă și nuanțată a învățării, implicând un volum sporit de muncă, mai ales activitate independentă, în afara clasei, este **proiectul**. A fost elaborată din nevoia de adecvare la interesele elevilor. Evaluând interesele de la care trebuie să pornească procesul de învățare, metoda proiectului se folosește de un număr nedefinit de teme de natură problematică. Metoda proiectului este accesibilă tuturor ciclurilor curriculare de dezvoltare și presupune o abordare interdisciplinară a unui subiect, bine stabilit în raport cu cerințele programei, cu capacitățile intelectuale implicate, dar și cu interesele și abilitățile de ordin practic ale elevilor. Este o formă de evaluare motivantă pentru elevi, chiar dacă volumul de muncă este sporit și necesită cercetare continuă. De asemenea, acest lucru implică inițiativă, creativitate, originalitate, capacitate de selectare a informațiilor, forma de organizare și prezentare, design și alegerea formei de evaluare a produsului finit.

Activitatea de proiect oferă realizatorilor oportunitățile de a aplica priceperile dobândite, se adresează competențelor acestora, accentuează motivația intrinsecă, încurajându-i în munca pe care o depun. Prin aceasta elevii își largesc orizontul de cunoaștere și le aprofundează pe cele deja dobândite, operează cu tehnici noi, au posibilitatea de a aplica elemente ale pluridisciplinarității, transdisciplinarității, interdisciplinarității, găsesc surse de informare variate și le selectează în funcție de cerințe. Elevii sunt încurajați în „cercetare” și prezintă, cu interes, proiectul realizat în manieră proprie.

Resursa umană constituie un aspect esențial ce trebuie luat în vedere pentru întreaga proiectare a unei astfel de activități. De aceea tema, obiectivele, forma de organizare, evaluarea trebuie stabilite în funcție de caracteristicile grupului de elevi. Resursele materiale trebuie să fie accesibile elevilor și să fie la îndemâna lor (bibliotecă, CD-uri, internet, emisiuni TV, etc.) sau să provină din observări sistematice, interviuri, anchete etc.

Ca modalitate de evaluare, proiectul poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup. Aceasta implică structurarea corelației funcționale subiect-obiect al educației la nivelul unor colectivități, care permit o bună colaborare între elevi.

Pentru o mai bună cunoaștere a locurilor natale, în cadrul activităților extrașcolare și extracurriculare și a lecțiilor de istorie „Oameni și locuri” împreună cu elevii am realizat **proiectul „Blajul- vatră a spiritualității românești”**. Alegerea temei a vizat și cunoștințele dobândite la alte obiecte de învățământ: limba și literatura română, matematică, geografie, istorie, științe, ed. muzicală.

Scopul proiectului: promovarea valorilor cultural –artistice din zona noastră; stimularea interesului pentru istoria locală; familiarizarea elevilor cu marile personalități ale Blajului.

Obiective operaționale:

- O1 - să cunoască date generale referitoare la elementele de geografie și istorie locală;
- O2 - să dețină informații despre principalele personalități ale Blajului și domeniile de afirmare;
- O3 - să realizeze, în echipă, lucrări diverse pe o tematică dată;
- O4 - să realizeze creații originale referitoare la tema propusă (compuneri, poezii, rebusuri, desene);
- O5 - să colecționeze imagini reprezentative cu orașul natal;
- O6 - să prezinte informațiile clar, organizându-le logic;
- O7 - să cunoască principalele obiective culturale din Blaj;
- O8 - să respecte structura unui proiect;
- O9 - să interpreteze cântece patriotice cu referire la momentul 1848.

Grupul țintă: elevi ai claselor I-IV.

Principalele activități parcurse în vederea elaborării proiectului:

a) acumularea informațiilor cu privire la elementele de geografie și istorie locală, la cadrul natural și cele referitoare la istoricul ținutului;

b) stabilirea subtemelor:

„Blajul - pământ al istoriei, frumuseții și veșniciei”- vizită pe Câmpia Libertății - cunoașterea personalităților de la 1848 și date despre Marea Adunare Națională de la Blaj, vizită la (Crucea) Monumentul lui Avram Iancu, Muzeul de istorie, școlile Blajului;

„Personalități istorice locale”- vizită la biblioteca orașenească - Blaj;

„Fântâni ale darurilor”- Blajul văzut în opere literare și începuturile școlilor blăjene - prezentare de carte despre Blaj - lectură;

„Creații despre orașul Blaj (compuneri, poezii, desene, portrete, joc de rol, dramatizări, după o bibliografie selectivă);

c) stabilirea modalităților și sarcinilor fiecărui membru al echipei, în vederea prezentării materialelor;

d) stabilirea calendarului activităților ;

f) elaborarea grilei de evaluare a proiectului.

Resurse materiale: atlase istorice, prezentări PPT, calculator, hârtie, cartoane, reviste, acuarele, pensule, diverse cărți istorice, imagini, vederi, cărți poștale, etc.

Discipline implicate:

-Limba și literatura română, Istorie, Geografie, Educație tehnologică, Abilități practice, Ed. plastică, Ed. muzicală.

Rezultate:

Eseuri și compuneri realizate în urma vizitelor, dosare tematice, colecție de imagini cu Blajul, album foto, CD cu poze, desene, jurnalul activităților, excursii;

Valorizare: Științe, Om și societate, Tehnologii, CDȘ.

Evaluare: lucrări practice, eseuri, compuneri, aprecieri ale elevilor,

Impactul/celebrare/continuitate: (asupra cadrelor didactice, asupra elevilor, asupra părinților):

- Atitudine pozitivă pentru istoricul zonei și personalitățile istorice;
- Cunoașterea evenimentelor de la 1848;
- Participarea activă a elevilor în echipă;
- Activități practice alături de părinți și reprezentanți ai comunității, desene, colaje, creații literare;

- Aplicarea unor strategii de predare – învățare - evaluare moderne, active, centrate pe elevi;

- Interes pentru istoria locală;

- Aplicarea cunoștințelor dobândite în lecțiile de istorie.

Elevii au participat în activități cu mult entuziasm, motivați fiind de atractivitatea subiectului. Au fost atrași în „cercetare” de noutățile descoperite, de posibilitatea oferită de a-și valorifica potențialul de cunoștințe dobândit la celelalte obiecte de învățământ, precum și de activitățile extracurriculare realizate în toți acești ani (excursii, vizite, filme etc.).

Proiectul s-a dovedit a fi rodul unei bogate activități semidirijate, de creativitate.

Această metodă modernă de abordare a unei teme-cea a proiectului-caută să accentueze acea dimensiune a acțiunii de evaluare, care să-i ofere elevului posibilități multiple și variate de a demonstra cunoștințele pe care le posedă, modul în care le posedă, modul în care știe să le valorifice și modul de expunere.

Metoda proiectului este o metodă complementară de evaluare, al cărei potențial formativ susține individualizarea actului educațional.

Bibliografie :

-Teodor Seiceanu, Ion Buzași, „Blajul-o istorie în texte alese”, Alba Iulia, 1998;

-XXX „Cultura creștină”

- XXX „Oameni care au fost”

- colecția revistei „Astra Blăjană”

POVEȘTILE ȘI ROLUL LOR TERAPEUTIC ÎN DIMINUAREA ANXIETĂȚII LA PREȘCOLARI (II)

Prof. inv. preșcolar Butaș Claudia, prof. Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj

Albert Ellis ne prezintă în volumul „Terapia rațional-emoțională și comportamentală în tulburările copiilor și adolescenților” opiniile exprimate de Bernard (2004a), opinii similare cu ale sale: „Măsura în care procesele și conținuturile cognitive ale copiilor sunt dominate de iraționalitate mai degrabă decât de raționalitate depinde de vârstă, temperament biologic (ex.-iritabil, temător, flexibil), mediu familial, ce include stilul parental (de ex. ferm/non-ferm, blând/non-blând) și măsura în care părinții modelează și comunică convingeri raționale sau iraționale, precum și de prezența evenimentelor negative în viața lor (divorțul părinților, abuz)” (Ellis, Bernard, 2006).

Problemele de anxietate și cognițiile aferente sunt în cazul copiilor asemănătoare cu ale adulților, copiii dezvoltând și menținând anxietățile și fobiile atunci când extrag inferențe și formează evaluări iraționale ce conduc negreșit spre aceste stări emoționale sau comportamentale relaționate. Din cauza capacității limitate de a gândi logic, copiii tind să facă raționamente eronate ca și răspuns la comportamentele părinților sau adulților semnificativi din mediul lor. Cele două tipuri de erori cognitive făcute de copii, ce au ca și consecință anxietatea, sunt: (1) erori în inferențele despre ce s-a întâmplat sau ce se va întâmpla; (2) erori de evaluare (ex. atitudini, idei sau convingeri iraționale) despre ce s-a întâmplat sau se va întâmpla (Ellis, Bernard, 2006). Erorile în inferențe sunt predicții sau concluzii care reprezintă fals realitatea (Di Giuseppe, 1981). Copiii distorsionează realitatea prin procese ilogice, cum ar fi: inferențe arbitrare, suprageneralizarea, abstracțiunea selectivă, minimizarea și maximizarea a ceea ce experiențiază (Beck, 1976). În ceea ce privește erorile de evaluare, Ellis (1978,1982) a conturat două tipuri de anxietăți, fiecare determinată de propriul set de distorsiuni cognitive: anxietatea de ego și anxietatea de disconfort.

Anxietatea de ego este „anxietatea referitoare la sine, propria ființă și esență” (Ellis, 1982), copilul catalogându-se ca fiind o ființă rea și lipsită de valoare dacă nu are performanțe bune. În cazul anxietății de disconfort, copilul face inferențe eronate de tipul „Deoarece copilul vecinilor a fost împins și a căzut la locul de joacă, dacă voi merge la școală voi fi rănit și eu” (Ellis, Bernard, 2006). Evaluările iraționale sunt de tipul „e oribil, teribil și groaznic” atunci când lucrurile merg rău sau când apare ceva dificil sau periculos (Grieger și Bozd, 1983).

În cazul anxietății de disconfort catastrofa provine din următoarele tipuri de atitudini: „Nu pot suporta evenimentele problematice sau suferința psihică sau fizică; trebuie să fiu sigur că nu mi se va întâmpla nimic rău niciodată; nu pot suporta să simt distras; dacă ceva este dificil, trebuie să fiu supărat pentru acel lucru” (Ellis, Bernard, 2006). Cu alte cuvinte, copiii cu anxietate de disconfort consideră că este groaznic să simtă disconfort. Mai mult, ei consideră că ar trebui să aibă întotdeauna ce vor, ușor și repede, și că niciodată nu ar trebui să primească ceea ce nu vor (Ellis, 1982).

O primă etapă a terapiei este facilitarea insightului cognitiv-comportamental. Având în vedere nivelul dezvoltării intelectuale și emoționale a copiilor, stabilirea insighturilor este dificilă dar și foarte importantă. Însă în momentul în care cei mici observă că pot exista răspunsuri diferite ce pot fi însușite, vor explora consecințele pozitive pe care răspunsurile alternative le oferă. Orice tehnică este acceptată în contextul paradigmei cognitiv-comportamentale: realizarea listelor, observarea altor copii, jocul cu păpuși, utilizarea jocurilor și poveștilor etc. Insightul-cheie pentru copii este că propriile gânduri sunt personajele negative ce cauzează anxietatea lor (Ellis, Bernard, 2006).

După această etapă de obținere a insight-urilor, se trece la intervenția cognitiv-comportamentală, prin care se dorește construirea unei secvențe de atitudini raționale adecvate, răspunsuri emoționale pozitive și comportamente constructive cu care să exerseze și să instruiască copilul pentru a gândi rațional (Grieger și Bozd, 1983). Convingerile raționale sunt transpuse în limbajul copiilor prin intermediul jocurilor de imaginație, de rol, poveștilor etc. specifice vârstei.

Stadiul final, învățarea generalizată și trainingul abilităților, în cazul copiilor mai mici este generalizarea celor învățate în terapie, dincolo de situațiile specifice respective, la probleme similare în alte situații.

Ellis (2006) precizează că este de preferat ca terapia cognitiv-comportamentală a tulburărilor de anxietate la copii să încorporeze în mod tipic tratarea întregii familii. Indiferent de format, REBT urmează un proces tipic, de la diagnostic până la insight, intervenție și instruirea generalizării învățării și abilităților. La fiecare pas, accentul cade pe cognițiile iraționale, care determină problemele de anxietate: în cazul părinților, pe ideile care îi determină să se comporte în modalități ce induc anxietate, iar în cazul copilului, pe inferențele iraționale și evaluările care îi cauzează direct reacțiile anxioase (Ellis, Bernard, 2006).

Influența părinților și a stilului parental asupra funcționării copiilor, a problemelor specifice acestei perioade, au fost pe larg dezbătute și analizate pentru ca acest aspect să fie suficient de bine înțeles. Începând cu teoria psihanalitică ce a propus influențe inconștiente copleșitoare la teoriile behavioriste stricte, ce accentuau învățarea prin programe precise de întăriri (Ellis, Bernard, 2006), toate au subliniat importanța relației părinte-copil. Teoria lui Bowlby (1988) este una de referință ce explică influența stilului și practicilor parentale timpurii asupra funcționării copilului. Apoi, revoluția cognitivă din anii '80 și '90 a adus îmbunătățiri în modul de înțelegere a rolului părinților și familiei, paradigma cognitiv-comportamentală oferită de REBT (Bernard și Joyce, 1984; Hauck, 1967,1983; Woulff, 1983), subliniind importanța convingerilor parentale raționale și automanagementul emoțional ca și condiție inițială pentru starea de bine emoțională a copiilor. Gottman și DeClaire (1997), într-o abordare relaționată cu inteligența emoțională, au introdus conceptul de metaemoție parentală - capacitate reflectivă ce permite părinților să își regleze propriile emoții într-un mod deliberat și conștient. Acei părinți care sunt conștienți de propriile emoții au reușit să își ajute copiii să-și numească și să-și managerieze emoțiile, iar rezultatele pozitive nu au încetat să apară: performanțe școlare, competențe sociale mai bune, o sănătate fizică bună (Gottman et. al., 1996).

Bibliografie selectivă;

1. American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed). Arlington, VA: American Psychiatric Association.
2. Alford, A. B.& Beck, A. T. (2011). Puterea integratoare a psihoterapiei cognitive. București, Editura TREI.
3. Bayer, J. K., & Beatson, R. (2013). Early Intervention and Prevention of Anxiety and Depression. Anxiety and depression, 40.
4. Bălan, G., (2013). Demnitatea melomanului. Bistrița, Casa de Editură Max Blecher.
5. Beatson, R. M., Bayer, J. K., Perry, A., Mathers, M., Hiscock, H., Wake, M., ...& Rapee, R. M. (2014). Community Screening for Preschool Child Inhibition to Offer the 'Cool Little Kids' Anxiety Prevention Programme. *Infant and Child Development*, 23(6), 650-661.
6. Benga, Oana; Băban, Adriana; Opre, A., (2015). Strategii de prevenție a problemelor de comportament. Cluj-Napoca, Ed. ASCR.